

İSTATİSTİKLERLE TÜRKİYE

Turkey in Statistics 2019

İSTATİSTİKLERLE TÜRKİYE

Turkey in Statistics 2019

İstatistiki veri ve bilgi istekleri için For statistical data and information requests

Bilgi Dağıtım Grup Başkanlığı Data Dissemination Group

Tel: +90 312 454 72 56 - 454 72 53

Faks-Fax: +90 312 417 04 32

Yayın istekleri için For publication order

Döner Sermaye İşletmesi Revolving Fund Management

Tel: +90 312 454 80 01 - 454 80 10 - 454 80 12

Faks-Fax: +90 312 417 58 86

Yayın içeriğine yönelik sorularınız için For questions about contents of the publication

Dağıtım Yazılımları Grup Başkanlığı Distribution Software Group

Tel: +90 312 454 81 88 - 454 72 80

Faks-Fax: +90 312 417 04 32

İnternet Internet

http://www.tuik.gov.tr <http://www.tuik.gov.tr>

E-posta E-mail

bilgi@tuik.gov.tr info@tuik.gov.tr

Yayın No Publication Number
4585

Basım Tarihi Date of Publication
Haziran 2020 June 2020

Basım Adedi Copies
6 000

Türkiye İstatistik Kurumu Turkish Statistical Institute

Devlet Mah. Necatibey Cad. No: 114 06420 Çankaya - ANKARA / TÜRKİYE

Bu yayının 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre her hakkı Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığına aittir. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Turkish Statistical Institute reserves all the rights of this publication. Unauthorised duplication or distribution of this publication is prohibited under Law No: 5846.

ÖNSÖZ

Toplumun pek çok alanına yönelik resmi istatistiklerin genel çerçeve itibarıyla sunulduğu ve ülke profili hakkındaki özet bilgilere erişim imkanı sağlayan İstatistiklerle Türkiye, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmaktadır.

Yayında yer alan bilgiler, yayımlandığı zaman dilimindeki mevcut en son verileri içermektedir. Tablo sonlarında yer alan veri kaynaklarının ise, daha detaylı istatistiklere erişmek isteyen kullanıcılar için iyi bir başlangıç noktası olacağı düşünülmektedir. Bu yayına, <http://www.tuik.gov.tr> web adresinden de erişmek mümkündür.

İstatistiklerle Türkiye yayınının geniş kullanıcı kitlesine hizmet vereceği ve araştırmacıları her bir konunun kaynağına götüreceği inancıyla istatistiki bilgi üretilmesine kaynak sağlayan tüm bireylere, kurum ve kuruluşlara, yayının hazırlanmasında emeği geçenlere katkılarından dolayı teşekkür ederim.

FOREWORD

Turkey in Statistics, in which official statistics related to many aspects of the society are presented generally and which provides immediate access to information regarding country profile, is being published by Turkish Statistical Institute (TurkStat).

Information in the publication covers the most recent data available during the publication period. Data sources given at the bottom of the tables are assumed to be a good starting point for the users who want to reach more detailed information. It is also possible to reach this publication on <http://www.turkstat.gov.tr>.

With the belief that Turkey in Statistics would serve a wide range of users and take the researchers to the source of each subject, I thank all individuals and organizations which provided data to the statistical information production, and all people who have contributed to the preparation of this publication.

Muhammed Cahit ŞİRİN
Başkan
President

İÇİNDEKİLER	CONTENTS
Sayfa	
Page	
Önsöz	III Foreword
İçindekiler	V Contents
Simge ve Kısaltmalar	VI Symbols and Abbreviations
İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması	VII Statistical Regions
Açıklama	IX Explanation
Nüfus ve Göç	1 Population and Migration
Demografi	13 Demography
Yaşam Memnuniyeti	17 Life Satisfaction
Sağlık ve Sosyal Koruma	21 Health and Social Protection
Sosyal Güvenlik	33 Social Security
Eğitim ve Kültür	37 Education and Culture
Turizm	47 Tourism
Adalet	51 Justice
Seçim	55 Election
İşgücü	59 Labour Force
Gelir ve Yaşam Koşulları	65 Income and Living Conditions
Tüketim Harcamaları	71 Consumption Expenditures
Tarım	77 Agriculture
Çevre	85 Environment
Enerji	89 Energy
Ulaştırma ve Haberleşme	93 Transportation and Communication
İş İstatistikleri	99 Business Statistics
İşgücü Girdi Göstergeleri	109 Labour Input Indicators
Bilim ve Teknoloji	113 Science and Technology
Dış Ticaret	121 Foreign Trade
Fiyat ve Enflasyon	127 Price and Inflation
Güven Endeksleri	131 Confidence Indices
Ulusal Hesaplar	135 National Accounts
Para ve Banka	145 Money and Banking
Maliye	149 Finance

SİMGE ve KISALTMALAR

SYMBOLS and ABBREVIATIONS

Bilgi geçicidir	*	Data is provisional
Bilgi yoktur	-	Denotes magnitude null
Gizli veri	c	Confidential data
Revize edilmiştir	(r)	Data revised
Başka yerde sınıflandırılmamış	b.y.s n.e.c.	Not elsewhere classified
2017'den 2019 (dahil) yılına kadar	2017-2019	2017 to 2019 inclusive
2018'de başlayan ve 2019'da biten ürün yılı, mali yıl, öğrenim dönemi vb.	2018/'19	Crop year, financial year, school year etc. beginning in 2018 and ending in 2019
Türk Lirası	TL	Turkish Liras
İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması	İBBS SR	Statistical Regions
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi	ADNKS ABPRS	Address Based Population Registration System
Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması	NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması	SITC	Standard International Trade Classification
Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması	ISIC	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
Standart Uluslararası Ticaret Sınıflamasına Dayalı Geniş Ekonomik Gruplara Göre Sınıflama	BEC	Classification by Broad Economic Categories, Defined in Terms of SITC
Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması	ISCO	International Standard Classification of Occupations
Gayrisafi yurt içi hasıla	GSYH GDP	Gross domestic product
Tüketici fiyat endeksi	TÜFE CPI	Consumer price index
Yurt içi üretici fiyat endeksi	Yİ-ÜFE D-PPI	Domestic producer price index
Tam Zaman Eşdeğeri	TZE FTE	Full Time Equivalent
Hanehalkına Hizmet Eden Kâr Amacı Olmayan Kuruluşlar	HHKOK NPISH	Non-Profit Institutions Serving Households

1. Düzey Level 1		2. Düzey Level 2		3. Düzey Level 3		1. Düzey Level 1		2. Düzey Level 2		3. Düzey Level 3									
TR Türkiye-Turkey																			
TR1	İstanbul	TR10 (İstanbul)		TR100 İstanbul		TRB	Batı Karadeniz West Black Sea	TRB1 (Zonguldak, Karabük, Bartın)		TRB11 Zonguldak TRB12 Karabük TRB13 Bartın									
		TR2	Batı Marmara West Marmara	TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)				TR211 Tekirdağ TR212 Edirne TR213 Kırklareli		TRB2	TRB21 (Kastamonu, Çankırın, Sinop)		TRB21 Kastamonu TRB22 Çankırın TRB23 Sinop						
TR3	Ege Aegean			TR22 (Balıkesir, Çanakkale)		TR221 Balıkesir TR222 Çanakkale		TRB3	TRB31 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)		TRB31 Samsun TRB32 Tokat TRB33 Çorum TRB34 Amasya								
		TR31 (İzmir)		TR310 İzmir		TRB9	Doğu Karadeniz East Black Sea		TRB90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)		TRB90 Trabzon TRB92 Ordu TRB93 Giresun TRB94 Rize TRB95 Artvin TRB96 Gümüşhane								
		TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)		TR321 Aydın TR322 Denizli TR323 Muğla					TRA	Kuzeydoğu Anadolu Northeast Anatolia	TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)		TRA11 Erzurum TRA12 Erzincan TRA13 Bayburt						
		TR33 (Manisa, Alyonkarahisar, Kütahya, Uşak)		TR331 Manisa TR332 Alyonkarahisar TR333 Kütahya TR334 Uşak							TRB1	Orta Anadolu Central Anatolia	TRA2 (Ağrı, Kars, İğdir, Ardahan)		TRA21 Ağrı TRA22 Kars TRA23 İğdir TRA24 Ardahan				
		TR4	Doğu Marmara East Marmara	TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik)									TR411 Bursa TR412 Eskişehir TR413 Bilecik		TRB2	TRB11 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)		TRB11 Malatya TRB12 Elazığ TRB13 Bingöl TRB14 Tunceli	
				TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)									TR421 Kocaeli TR422 Sakarya TR423 Düzce TR424 Bolu TR425 Yalova			TRC	Güneydoğu Anadolu Southeast Anatolia	TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	
TR5	Batı Anadolu West Anatolia	TR51 (Ankara)		TR510 Ankara				TRC2					TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)					TRC21 Şanlıurfa TRC22 Diyarbakır	
		TR52 (Konya, Karaman)		TR521 Konya TR522 Karaman		TRC3	TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)						TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt						
TR6	Akdeniz Mediterranean	TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)		TR611 Antalya TR612 Isparta TR613 Burdur			TRC3		TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt				TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt						
		TR62 (Adana, Mersin)		TR621 Adana TR622 Mersin			TRC3		TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt		TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt								
		TR63 (Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)		TR631 Hatay TR632 Kahramanmaraş TR633 Osmaniye			TRC3		TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt		TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt								
		TR7	Orta Anadolu Central Anatolia	TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)			TR711 Kırıkkale TR712 Aksaray TR713 Niğde TR714 Nevşehir TR715 Kırşehir		TRC3		TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt		TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt						
				TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)			TR721 Kayseri TR722 Sivas TR723 Yozgat		TRC3		TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt		TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt						
		Toplam Total						12		26		81							

AÇIKLAMA**Kapsam**

Yayın, her bir bölümünde yayımlanan en son verileri içermektedir. Çoğunlukla tablolar üç yıllık, grafikler ise beş yıllık bilgilerle karşılaştırma olanağı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. Aksi belirtilmedikçe “yıl” takvim yılını göstermektedir.

Veri Kaynakları

Yayında sunulan veriler Türkiye İstatistik Kurumunun sayım ve anketlerinden, ayrıca diğer kuruluşların idari kayıtlarından derlenmektedir. Kaynak verilmeyen tablolardaki bilgiler Kurum tarafından hazırlanmıştır.

EXPLANATION**Coverage**

Information in the publication covers the most recent data in each chapter. Mostly, the tables are presented in three year period and the graphs are presented in five year period, in order to enable comparing. Unless otherwise stated, “year” refers to the calendar year.

Data Sources

Data presented in the publication are compiled from censuses and surveys conducted by the Turkish Statistical Institute and from administrative registers of the other organizations. Tables for which no source is indicated are based on information prepared by TurkStat.

1

Nüfus ve Göç Population and Migration

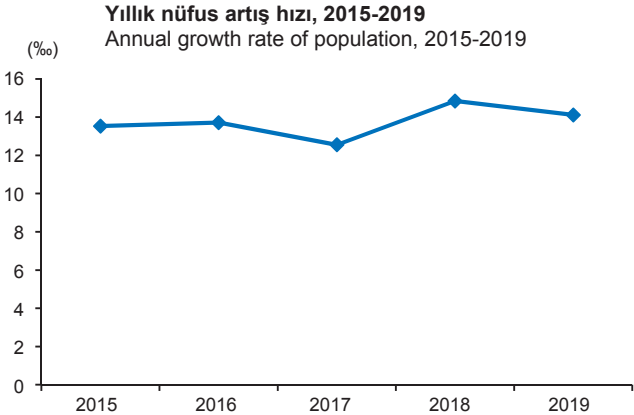
1.1 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı ve nüfus yoğunluğu, 2007-2019

Population, annual growth rate of population and population density, 2007-2019

	Nüfus Population	Yıllık nüfus artış hızı (‰)	Nüfus yoğunluğu Population density
		Annual growth rate of population (‰)	
2007	70 586 256	-	92
2008	71 517 100	13,1	93
2009	72 561 312	14,5	94
2010	73 722 988	15,9	96
2011	74 724 269	13,5	97
2012	75 627 384	12,0	98
2013	76 667 864	13,7	100
2014	77 695 904	13,3	101
2015	78 741 053	13,4	102
2016	79 814 871	13,5	104
2017	80 810 525	12,4	105
2018	82 003 882	14,7	107
2019	83 154 997	13,9	108

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2007-2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2007-2019

1.2 İl, ilçe, belde ve köy sayısı, 2017-2019

Number of provinces, districts, towns and villages, 2017-2019

	2017	2018	2019
İl sayısı -Number of provinces	81	81	81
İlçe sayısı ⁽¹⁾ -Number of districts ⁽¹⁾	921	922	922
Belde/ilk kademe belediyesi sayısı			
Number of towns and submunicipalities	396	386	386
Köy sayısı ⁽²⁾ -Number of villages ⁽²⁾	18 380	18 275	18 280

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2017-2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2017-2019

Not. İl, ilçe, belediye ve köylere göre sayı ve nüfuslar belirlenirken; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT)'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri dikkate alınmıştır.

Note. Population and number of provinces, districts, municipalities and villages are determined according to the administrative attachment, legal entity and name changes recorded in the National Address Database (NAD) by the General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs in accordance with the related regulations and administrative registers.

(1) İl merkezleri (merkez ilçeler) ilçe sayısına dahil değildir.

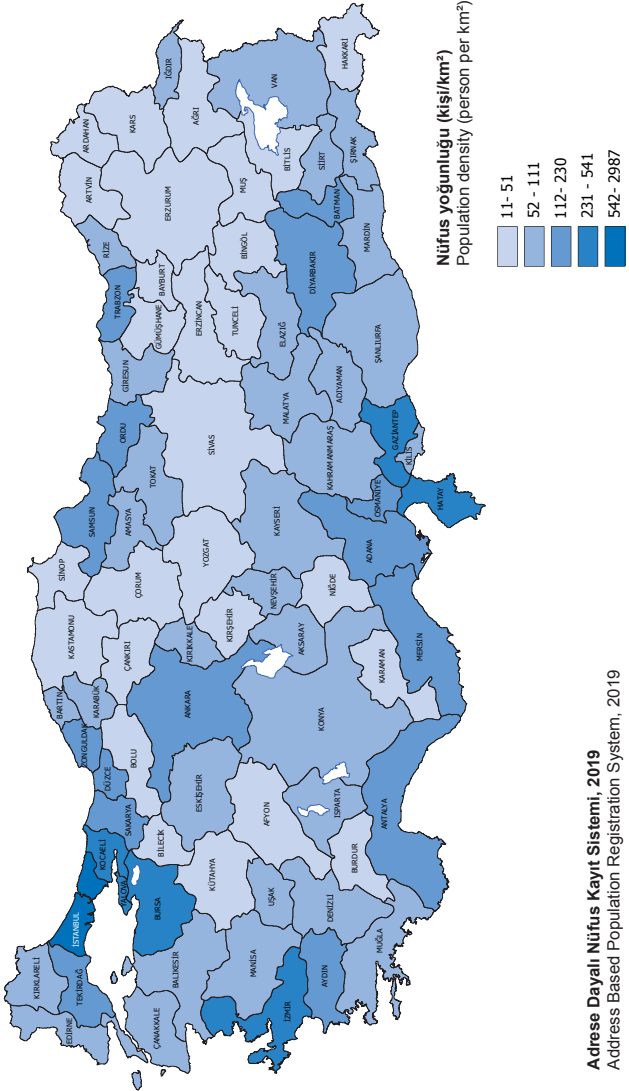
(1) Number of province centers (central districts) are not included.

(2) ADNKS'ye göre ikamet eden kişi kaydı olmayan köyler, köy sayısına dahil edilmiştir.

(2) Number of villages, in which there is no residing population according to ABPRS, are included.

Nüfus yoğunluğu, 2019

Population density, 2019

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2019
Address Based Population Registration System, 2019

1.3 Cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu, 2017-2019

Population of province/district centers and towns/villages by sex,
2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam nüfus -Total population	80 810 525	82 003 882	83 154 997
Erkek -Male	40 535 135	41 139 980	41 721 136
Kadın -Female	40 275 390	40 863 902	41 433 861
İl ve ilçe merkezi nüfusunun toplam nüfus			
içindeki oranı (%) -Proportion of province and district centers population in total (%)			
Toplam -Total	92,5	92,3	92,8
Erkek -Male	92,4	92,2	92,7
Kadın -Female	92,6	92,4	92,9
Belde ve köy nüfusunun toplam nüfus			
içindeki oranı (%) -Proportion of towns and villages population in total (%)			
Toplam -Total	7,5	7,7	7,2
Erkek -Male	7,6	7,8	7,3
Kadın -Female	7,4	7,6	7,1

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2017-2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2017-2019

1.4 İllere göre nüfus, 2019

Population by provinces, 2019

İl	Nüfus	İl	Nüfus	İl	Nüfus
Provinces	Population	Provinces	Population	Provinces	Population
Toplam-Total	83 154 997				
Adana	2 237 940	Giresun	448 400	Samsun	1 348 542
Adıyaman	626 465	Gümüşhane	164 521	Siirt	330 280
Afyonkarahisar	729 483	Hakkari	280 991	Sinop	218 243
Ağrı	536 199	Hatay	1 628 894	Sivas	638 956
Amasya	337 800	Isparta	444 914	Tekirdağ	1 055 412
Ankara	5 639 076	Mersin	1 840 425	Tokat	612 747
Antalya	2 511 700	İstanbul	15 519 267	Trabzon	808 974
Artvin	170 875	İzmir	4 367 251	Tunceli	84 660
Aydın	1 110 972	Kars	285 410	Şanlıurfa	2 073 614
Balıkesir	1 228 620	Kastamonu	379 405	Uşak	370 509
Bilecik	219 427	Kayseri	1 407 409	Van	1 136 757
Bingöl	279 812	Kırklareli	361 836	Yozgat	421 200
Bitlis	348 115	Kırşehir	242 938	Zonguldak	596 053
Bolu	316 126	Kocaeli	1 953 035	Aksaray	416 367
Burdur	270 796	Konya	2 232 374	Bayburt	84 843
Bursa	3 056 120	Kütahya	579 257	Karaman	253 279
Çanakkale	542 157	Malatya	800 165	Kırıkkale	283 017
Çankırı	195 789	Manisa	1 440 611	Batman	608 659
Çorum	530 864	Kahramanmaraş	1 154 102	Şırnak	529 615
Denizli	1 037 208	Mardin	838 778	Bartın	198 249
Diyarbakır	1 756 353	Muğla	983 142	Ardahan	97 319
Edirne	413 903	Muş	408 809	Iğdır	199 442
Elazığ	591 098	Nevşehir	303 010	Yalova	270 976
Erzincan	234 747	Niğde	362 861	Karabük	248 458
Erzurum	762 062	Ordu	754 198	Kilis	142 490
Eskişehir	887 475	Rize	343 212	Osmaniye	538 759
Gaziantep	2 069 364	Sakarya	1 029 650	Düzce	392 166

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2019

1.5 Yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus, 2019

Population by age group and sex, 2019

Yaş grubu-Age group	Toplam-Total	Erkek-Male	Kadın-Female
Toplam-Total	83 154 997	41 721 136	41 433 861
0-4	6 345 136	3 254 719	3 090 417
5-9	6 461 039	3 316 621	3 144 418
10-14	6 406 170	3 288 207	3 117 963
15-19	6 331 594	3 254 891	3 076 703
20-24	6 624 078	3 392 374	3 231 704
25-29	6 367 311	3 240 657	3 126 654
30-34	6 363 017	3 221 381	3 141 636
35-39	6 584 843	3 324 759	3 260 084
40-44	5 967 384	3 016 898	2 950 486
45-49	5 533 559	2 772 838	2 760 721
50-54	4 675 373	2 367 577	2 307 796
55-59	4 389 997	2 178 454	2 211 543
60-64	3 554 769	1 754 500	1 800 269
65-69	2 722 672	1 301 371	1 421 301
70-74	2 016 913	907 850	1 109 063
75-79	1 308 299	560 695	747 604
80-84	817 730	323 732	493 998
85-89	497 410	192 938	304 472
90+	187 703	50 674	137 029

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2019

1.6 Yaş bağımlılık oranı, 2017-2019

Age dependency ratio, 2017-2019

	2017	2018	2019
			(%)
Toplam yaş bağımlılık oranı			
Total age dependency ratio	47,2	47,4	47,5
Çocuk bağımlılık oranı (0-14 yaş)			
Child dependency ratio (Age 0-14)	34,7	34,5	34,1
Yaşlı bağımlılık oranı (65+yaş)			
Elderly dependency ratio (Age 65 and over)	12,6	12,9	13,4

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2017-2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2017-2019

1.7 Cinsiyete göre ortanca yaş, 2017-2019

Median age by sex, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam -Total	31,7	32,0	32,4
Erkek -Male	31,1	31,4	31,7
Kadın -Female	32,4	32,7	33,1

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2017-2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2017-2019

1.8 Yasal medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2019

Population by legal marital status and sex, 2019

[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus-Population 15 years of age and over]

	Toplam-Total	Erkek-Male	Kadın-Female
Toplam -Total	62 689 647	31 228 240	31 461 407
Hiç evlenmedi -Never married	17 289 109	9 881 443	7 407 666
Evlili -Married	39 398 212	19 743 476	19 654 736
Boşandı -Divorced	2 553 989	1 106 230	1 447 759
Eşi öldü -Widowed	3 448 337	497 091	2 951 246

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2019

Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Note. Foreigners are not included.

1.9 Ortalama hanehalkı büyüklüğü, 2017-2019

Average size of households, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam -Total	3,4	3,4	3,4
İl ve ilçe merkezleri -Province/district centers	3,4	3,4	3,4
Belde ve köyler -Towns/villages	3,4	3,5	3,3

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2017-2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2017-2019

1.10 Hanehalkı tiplerine göre hanehalkı oranı, 2017-2019

Proportion of households by type, 2017-2019

Hanehalkı tipleri-Type of households	Toplam hanehalkı içindeki oranı (%) Proportion in total households (%)		
	2017	2018	2019
Tek kişilik hanehalkı			
One-person households	15,4	16,1	16,9
Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı			
One-family households	66,1	65,3	65,1
Sadece eşlerden oluşan çekirdek aile			
Couple without resident children	14,2	14,1	13,9
Eşler ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Couple with at least one resident child	43,5	42,3	42,0
Tek ebeveyn ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone parents with at least one resident child	8,5	8,9	9,2
Baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone fathers with at least one resident child	1,8	1,9	2,0
Anne ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone mothers with at least one resident child	6,7	7,0	7,2
En az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı-Extended-family households	16,0	15,8	15,0
Çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalkı-Multi-person no-family households	2,5	2,8	3,0

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2017-2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2017-2019

1.11 Cinsiyete ve yaşa göre beklenen yaşam süresi, 2016-2018

Life expectancy by sex and age, 2016-2018

(Yıl-Year)

Yaş-Age	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
0	78,3	75,6	81,0
15	64,4	61,7	67,1
30	49,8	47,3	52,3
50	30,7	28,4	32,9
65	17,9	16,2	19,4

1.12 Doğum yeri durumuna göre nüfus, 2019

Population by place of birth status, 2019

	Nüfus	
	Population	(%)
Toplam nüfus -Total population	83 154 997	100,0
İkamet ettikleri ilde doğanlar		
Born in the province of residence	53 256 390	64,0
Farklı bir ilde doğanlar		
Born in a different province	25 864 796	31,1
Yurt dışında doğanlar -Born abroad	2 668 594	3,2
Doğum yeri bilinmeyen -Birthplace unknown	1 365 217	1,6

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2019

1.13 Net göç hızına göre en fazla göç alan, göç veren iller, 2018-2019

The provinces with the highest in-migration and out-migration by rate of net migration, 2018-2019

İl	Toplam nüfus	Aldığı göç	Verdiği göç	Net göç	
				Net	hızı (%)
Provinces	Total population	In-migration	Out-migration	migration	Rate of net migration (%)
Net göç hızına göre en fazla göç alan iller					
The provinces with the highest in-migration according to their net migration rate					
Bayburt	84 843	9 131	7 882	1 249	14,8
Antalya	2 511 700	100 140	68 494	31 646	12,7
Tekirdağ	1 055 412	48 911	38 109	10 802	10,3
Ankara	5 639 076	211 744	154 464	57 280	10,2
Kocaeli	1 953 035	82 977	65 675	17 302	8,9
Net göç hızına göre en fazla göç veren iller					
The provinces with the highest out-migration according to their net migration rate					
Çankırı	195 789	11 381	32 275	- 20 894	-101,3
Gümüşhane	164 521	16 158	25 477	- 9 319	-55,1
Ordu	754 198	25 386	46 640	- 21 254	-27,8
Rize	343 212	15 946	23 534	- 7 588	-21,9
Ağrı	536 199	16 342	28 158	- 11 816	-21,8

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2019

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2019

Not. Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus kapsamıştır.

Note. Foreigners residing within the borders of the country are covered.

1.14 Vatandaşlık ülkesine göre Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den giden göçün en fazla olduğu ülkeler, 2018

Countries with the largest immigrants and emigrants by country of citizenship, 2018

[31/12/2018 itibarıyla-Data as of 31/12/2018]

Vatandaşlık ülkesi	Türkiye'ye gelen göç	Vatandaşlık ülkesi	Türkiye'den giden göç
Country of citizenship	Immigrants	Country of citizenship	Emigrants
Toplam-Total	577 457	Toplam-Total	323 918
T.C. vatandaşları		T.C. vatandaşları	
Turkish Republic citizens	110 567	Turkish Republic citizens	136 740
Yabancı uyruklular		Yabancı uyruklular	
Foreign nationals	466 890	Foreign nationals	187 178
Irak-Iraq	110 315	Irak-Iraq	38 515
Afganistan-Afghanistan	44 977	Azerbaycan-Azerbaijan	13 804
Suriye-Syria	38 997	Özbekistan-Uzbekistan	13 171
Türkmenistan-Turkmenistan	34 915	Türkmenistan-Turkmenistan	10 096
İran-Iran	31 922	İran-Iran	9 242
Diğer-Others	205 764	Diğer-Others	102 350

Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 2018

Source: TurkStat, International Migration Statistics, 2018

1.15 Yıllara göre nüfus projeksiyonları, 2020-2080

Population projections by years, 2020-2080

Yıl	Nüfus	Yıl	Nüfus
Year	Population	Year	Population
2020	83 900 373	2055	106 149 786
2025	88 844 934	2060	107 095 998
2030	93 328 574	2065	107 577 244
2035	97 176 768	2070	107 652 538
2040	100 331 233	2075	107 453 417
2045	102 843 989	2080	107 100 904
2050	104 749 423		

2

Demografi Demography

2.1 Doğurganlık göstergeleri, 2017-2019

Fertility indicators, 2017-2019

[31/03/2020 tarihi itibarıyla-Date as of 31/03/2020]

	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019
Doğum sayısı-Number of births	1 297 638	1 252 745	1 183 652
Erkek-Boy	666 229	643 026	606 861
Kız-Girl	631 409	609 719	576 791
Kaba doğum hızı (‰)-Crude birth rate (‰)	16,2	15,4	14,3
Toplam doğurganlık hızı (Çocuk sayısı)			
Total fertility rate (Number of children)	2,08	2,00	1,88
Adölesan doğurganlık hızı (‰)			
Adolescent fertility rate (‰)	22	19	17
Annenin ortalama yaşı-Mean age of mother	28,7	28,9	28,9

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

(r) Doğum verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Birth data were revised with updated administrative records.

2.2 Evlenmeler ve boşanmalar, 2017-2019

Marriages and divorces, 2017-2019

	2017	2018 ^(r)	2019
Evlenme sayısı-Number of marriages	569 459	554 389	541 424
Kaba evlenme hızı (‰)			
Crude marriage rate (‰)	7,09	6,81	6,56
Boşanma sayısı-Number of divorces	128 411	143 573	155 047
Kaba boşanma hızı (‰)			
Crude divorce rate (‰)	1,60	1,76	1,88

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

(r) Evlenme ve boşanma verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Marriage and divorce data were revised with updated administrative records.

2.3 Evlilik süresine göre boşanmalar, 2017-2019

Divorces by duration of marriage, 2017-2019

Evlilik süresi (Yıl) Duration of marriage (Year)	Sayı-Number			(%)		
	2017	2018 ^(r)	2019	2017	2018 ^(r)	2019
Toplam-Total	128 411	143 573	155 047	100,0	100,0	100,0
1 yıldan az						
Less than 1 year	4 074	4 217	4 030	3,2	2,9	2,6
1-5	45 647	49 671	51 789	35,5	34,6	33,4
6-10	26 599	29 336	31 891	20,7	20,4	20,6
11-15	18 485	21 538	24 451	14,4	15,0	15,8
16-20	14 229	16 033	16 837	11,1	11,2	10,9
21-25	9 131	10 699	12 233	7,1	7,5	7,9
26+	10 107	11 900	13 638	7,9	8,3	8,8
Bilinmeyen-Unknown	139	179	178	0,1	0,1	0,1

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

(r) Boşanma verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Divorce data were revised with updated administrative records.

2.4 Ölümlülük göstergeleri, 2017-2019

Mortality indicators, 2017-2019

	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019
Ölüm sayısı-Number of deaths	426 662	426 449	435 941
Erkek-Male	233 572	232 980	238 044
Kadın-Female	193 090	193 469	197 897
Kaba ölüm hızı (‰)-Crude death rate (‰)	5,3	5,2	5,3
Bebek ölüm sayısı-Number of infant deaths	12 103	11 598	10 770
Bebek ölüm hızı (‰)-Infant mortality rate (‰)	9,3	9,3	9,1
Erkek-Boy	9,9	9,8	9,8
Kız-Girl	8,7	8,7	8,4

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

(r) Ölüm verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Death data were revised with updated administrative records.

3

Yaşam Memnuniyeti Life Satisfaction

3.1 Cinsiyet ve yaş grubuna göre mutluluk düzeyi, 2018, 2019

Level of happiness by sex and age group, 2018, 2019

(%)

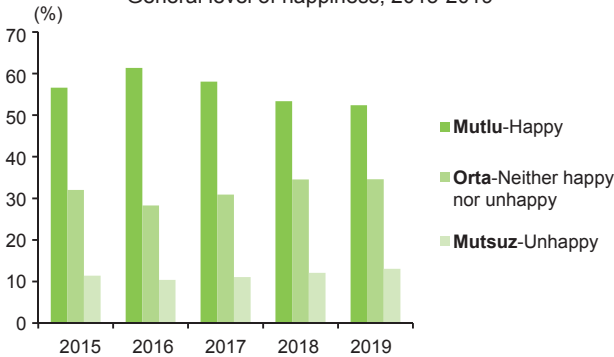
	Mutluluk düzeyi-Level of happiness					
	Mutlu		Orta		Mutsuz	
	Happy		Neither happy nor unhappy		Unhappy	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Toplam-Total	53,4	52,4	34,5	34,6	12,1	13,1
Erkek-Male	49,6	47,6	36,4	37,1	14,0	15,4
Kadın-Female	57,0	57,0	32,7	32,2	10,2	10,8
Yaş grubu-Age group						
18-24	55,4	56,7	35,1	33,8	9,5	9,6
25-34	53,2	52,0	36,4	34,3	10,4	13,7
35-44	50,7	50,6	36,9	37,2	12,3	12,2
45-54	47,8	49,7	36,4	35,7	15,7	14,6
55-64	55,7	48,7	31,8	35,5	12,6	15,8
65+	61,2	58,5	26,8	29,2	12,0	12,2

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2018, 2019

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2018, 2019

Genel mutluluk düzeyi, 2015-2019

General level of happiness, 2015-2019

3.2 Eğitim durumuna göre mutluluk düzeyi, 2018, 2019

Level of happiness by education level, 2018, 2019

(%)

Eğitim durumu Level of education	Mutluluk düzeyi-Level of happiness					
	Orta					
	Mutlu Happy		Neither happy nor unhappy		Mutsuz Unhappy	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Toplam-Total	53,4	52,4	34,5	34,6	12,1	13,1
Bir okul bitirmede						
No school completed	59,0	55,4	27,0	29,6	14,0	14,9
İlkokul-Primary school	52,3	51,8	35,0	34,7	12,7	13,5
İlköğretim veya ortaokul						
Primary education or junior high school	52,6	52,3	35,6	35,1	11,8	12,6
Lise ve dengi okul						
High school and equivalent	51,3	50,8	38,1	36,7	10,7	12,6
Yükseköğretim						
Higher education	53,9	52,7	34,8	35,4	11,3	11,9

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2018, 2019

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2018, 2019

3.3 Cinsiyete göre umut düzeyi, 2018, 2019

Level of hope by sex, 2018, 2019

(%)

	Umutlu-Hopeful		Umutlu değil-Not hopeful	
	2018	2019	2018	2019
Toplam-Total	72,1	70,0	27,9	30,0
Erkek-Male	71,1	69,0	28,9	31,0
Kadın-Female	73,0	70,8	27,0	29,2

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2018, 2019

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2018, 2019

3.4 Genel olarak kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2017-2019

Satisfaction from public services in general, 2017-2019

	2017	2018	2019
			(%)
Sosyal Güvenlik Kurumu hizmetleri			
Services of Social Security Institution			
Memnun-Satisfied	62,5	63,1	61,1
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	10,6	10,8	12,0
Memnun değil-Not satisfied	8,6	9,1	10,2
Fikri yok-No idea	18,3	17,0	16,8
Sağlık hizmetleri-Health services			
Health services			
Memnun-Satisfied	71,7	70,4	67,1
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	13,0	13,9	15,4
Memnun değil-Not satisfied	14,7	15,1	16,9
Fikri yok-No idea	0,7	0,5	0,6
Eğitim hizmetleri-Educational services			
Educational services			
Memnun-Satisfied	54,6	56,7	54,8
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	13,5	14,3	15,5
Memnun değil-Not satisfied	22,5	20,8	21,0
Fikri yok-No idea	9,4	8,2	8,8
Adli hizmetler-Judicial services			
Judicial services			
Memnun-Satisfied	54,1	56,3	53,5
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	10,2	10,3	11,2
Memnun değil-Not satisfied	10,1	11,2	12,3
Fikri yok-No idea	25,6	22,3	23,1
Asayiş hizmetleri-Public security services			
Public security services			
Memnun-Satisfied	74,4	75,2	75,5
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	9,5	9,8	10,2
Memnun değil-Not satisfied	9,1	8,7	8,1
Fikri yok-No idea	6,9	6,3	6,1
Ulaştırma hizmetleri-Transportation services			
Transportation services			
Memnun-Satisfied	72,3	74,8	72,2
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	10,0	9,9	12,1
Memnun değil-Not satisfied	14,9	12,7	12,9
Fikri yok-No idea	2,9	2,5	2,8

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2017-2019

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2017-2019

4

Sağlık ve Sosyal Koruma Health and Social Protection

4.1 Sağlık kurumu sayısı, toplam yatak sayısı ve bin kişi başına düşen yatak sayısı, 2016-2018

Number of medical institutions, total hospital beds and number of hospital beds per thousand population, 2016-2018

	2016	2017	2018
Toplam-Total	32 980	33 587	34 559
Yataklı sağlık kurumları			
Inpatient medical institutions	1 510	1 518	1 534
Sağlık Bakanlığına bağlı			
Attached to the Ministry of Health	876	879	889
Üniversite-University	69	68	68
Özel-Private	565	571	577
Yataksız sağlık kurumu⁽¹⁾			
Outpatient medical institutions ⁽¹⁾	31 470	32 069	33 025
Yatak sayısı-Number of hospital beds	217 771	225 863	231 913
Bin kişi başına düşen yatak sayısı			
Number of hospital beds per thousand population	2,73	2,79	2,83

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Source: Ministry of Health

(1) Sağlık Ocağı, Aile Hekimliği Birimi, Sağlık Evi, Verem Savaş Dispanseri, Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı (ÇEKÜS) Birimi (AÇSAP Merkezi), Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi, Özel Poliklinik, Özel Tıp Merkezleri sayıları toplama dahil edilmiştir. 25/05/2018 tarihinde yayımlanan "Toplum Sağlığı Merkezi ve Bağlı Birimler Yönetmeliği" ile Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması (AÇSAP) Merkezinin ismi Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı (ÇEKÜS) Birimi olarak değiştirilmiştir.

(1) The numbers of Community Health Centers, Family Medicine Units, Tuberculosis Dispensaries, Child, Adolescent, Women and Reproductive Health (CEKUS) Unit (MCH/FP Centers), Cancer Early Diagnosis, Screening and Training Centers, Specialty Medical Centers and Private Outpatients Clinics are included in the total. The name of Mother-Child Health and Family Planning Center was changed to Child, Adolescent, Women and Reproductive Health Unit with the regulation published on 25 May 2018.

4.2 Sağlık personeli sayısı, 2016-2018

Number of health care professionals, 2016-2018

[Tüm sektörler-All sectors]

	2016	2017	2018
Toplam personel -Total	871 334	920 939	1 016 401
Toplam hekim -Total physician	144 827	149 997	153 128
Uzman hekim -Specialist physician	78 620	80 951	82 894
Pratisyen hekim -General practitioner	43 058	44 649	44 053
Asistan hekim -Medical resident	23 149	24 397	26 181
Diş hekim ⁽¹⁾ -Dentist ⁽¹⁾	26 674	27 889	30 615
Eczacı ⁽¹⁾ -Pharmacist ⁽¹⁾	27 864	28 512	32 032
Hemşire -Nurse	152 952	166 142	190 499
Ebe -Midwife	52 456	53 741	56 351
Diğer sağlık personeli ⁽²⁾			
Other health personnel ⁽²⁾	144 609	155 417	177 409
Diğer personel ve hizmet alımı -Other personnel and procurement of services	321 952	339 241	376 367

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Source: Ministry of Health

(1) 2018 yılında "Diş hekim" sayısına asistan diş hekim, "Eczacı" sayısına serbest eczanelerde çalışan ikinci eczacı ve yardımcı eczacı dahil edilmiştir.

(1) Dental residents are included to the number of "Dentists" and second pharmacists and graduated intern pharmacists are added to the number of "Pharmacists" in 2018.

(2) "Diğer sağlık personeli" grubuna, Ameliyat Teknisyeni, Anestezi Teknisyeni, Biyolog, Çevre Sağlığı Teknisyeni, Çocuk Gelişimcisi, Diş Protez Teknisyeni, Diş Teknisyeni, Diyetisyen, Fizik Tedavi Teknisyeni, Fizyoterapist, Fiziyoterapist, İlk ve Acil Yardım Teknisyeni, İlk ve Acil Yardım Teknikeri, Kalp Akciğer Pompa Çalışma Teknisyeni, Laboratuvar Teknikeri, Laboratuvar Teknisyeni, Odyolog, Odyometri Teknikeri, Odyometri Teknisyeni, Ortopedi Teknisyeni, Patolojik Anatomi Teknisyeni, Perfüzyonik Pompa Teknisyeni, Protez Teknisyeni, Psikolog, Röntgen Teknisyeni, Sağlık Fizikçisi, Sağlık Savaş Memuru, Sağlık Teknikeri, Sağlık Teknisyeni, Sitopatoloji, Sosyal Çalışmacı, Tıbbi Sekreter, Tıbbi Teknolog, Toplum Sağlığı Teknisyeni branşlarında çalışanlar dahil edilmiştir.

(2) In the group of "Other health personnel", healthcare professionals working in the following branches are included: Surgery Technician, Anesthesia Technician, Biologist, Environmental Health Technician, Child Development Specialist, Dental Technician, Dental Technician, Dietitian, Physical Therapy Technician, Physiotherapist, Emergency and First Aid Technician, First and Emergency Care Repairman, Heart-Lung Pump Operation Technician, Laboratory Repairman, Laboratory Technician, Audiologist, Audiometric Repairman, Audiometric Technician, Orthopedic Technician, Pathological Anatomy Technician, Perfusion Pump Technician, Prosthetic Technician, Psychologist, Radiographer, Health Physicist, Health Officer of the War, Health Technician, Health Repairman, Cytopathologist, Social Worker, Medical Secretary, Medical Technologist, Public Health Technician.

4.3 Enfeksiyon hastalıklarının vaka sayısı, 2016-2018

Number of cases of the infectious diseases, 2016-2018

	2016	2017	2018
AIDS-AIDS	105^(r)	125^(r)	108
Yerli vaka-Local case	94	106 ^(r)	88 ⁽¹⁾
Yabancı vaka-Imported case	11 ^(r)	19 ^(r)	20
Kızamık-Measles	9	84	716
Yerli vaka-Local case	0	48	412
Yabancı vaka-Imported case	9	36	304
Tüberküloz-Tuberculosis	12 186	11 821	11 576
Yerli vaka-Local case	11 305	10 748	10 334
Yabancı vaka-Imported case	881	1 073	1 242
Sıtma-Malaria	209	214	238
Yerli vaka-Local case	0	0	0
Yabancı ve hariçten gelenden türeyen vaka-Imported case	209	214	238

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Health

Not. Tüberküloz vaka sayısı yeni ve nüks vakaların toplamını ifade eder.

Note. The number of Tuberculosis cases indicates the sum of new and relapse cases.

(1) Vaka bildiriminde "uyruğu bilinmeyen" olarak bildirilen 1 vaka, yerli vaka sayısına dahil edildi.

(1) One case reported as "unknown nationality" was included in the local cases.

4.4 Cinsiyete göre toplam kanser insidansı, 2014-2016

Total cancer incidence by sex, 2014-2016

[100 000'de, Dünya standart nüfusu-Per 100 000, World standard population]

	2014	2015	2016
Toplam-Total	210,2	212,6	221,6
Erkek-Male	246,8	247,6	259,9
Kadın-Female	173,6	177,5	183,2

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Health

4.5 Organ nakli sayısı, 2016-2018

Number of organ transplantations, 2016-2018

	2016	2017	2018
Toplam-Total	4 911	4 908	5 592
Böbrek-Kidney	3 419	3 341	3 866
Karaciğer-Liver	1 395	1 446	1 588
Kalp-Heart	69	77	91
Akciğer-Lung	22	42	43
Pankreas-Pancreas	6	0	4
İnce bağırsak-Small intestine	0	2	0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Health Services

4.6 Seçilmiş ölüm nedenleri, 2018, 2019

Deaths by selected causes of death, 2018, 2019

Ölüm nedeni-Cause of death	2018 ^(r)	2019
Tüm nedenler-All causes	426 449	435 941
Dolaşım sistemi hastalıkları		
Diseases of the circulatory system	161 190	160 263
İyi huylu ve kötü huylu tümörler		
(malign ve benign neoplazmlar)-Neoplasms	82 288	80 186
Solunum sistemi hastalıkları		
Diseases of the respiratory system	52 223	56 391
Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları		
Diseases of the nervous system and the sense organs	20 661	19 996
Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmayla ilgili hastalıklar		
Endocrine, nutritional and metabolic diseases	19 880	19 042
Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler		
External causes of injury and poisoning	19 757	16 015
Diğer-Other	61 042	58 507
Bilinmeyen-Unknown	9 408	25 541

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ölüm Bildirim Sistemi

Source: Ministry of Health, Death Notification System

(r) Ölüm nedeni verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Cause of death data were revised with updated administrative records.

4.7 Çocukların son 6 ay içinde geçirdiği başlıca hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

The percentage of main diseases/health problems of children in the last 6 months by sex, 2016, 2019

[0-6 yaş grubundaki çocuklar-Children in 0-6 age group]

Hastalık/Sağlık sorunu Disease/Health problem	2016			2019		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
(%)						
Üst solunum yolu enfeksiyonu (Tonsilit, orta kulak iltihabı, farenjit vb.)-Upper respiratory tract						
infection (Tonsillitis, middle ear infections, pharyngitis, etc.)	42,6	42,6	42,6	35,9	35,9	35,9
İshal-Diarrhea	32,3	31,6	33,0	28,7	29,8	27,6
Alt solunum yolu enfeksiyonu (Zatürre vb.)-Lower respiratory						
tract infection (Pneumonia, etc.)	11,1	11,0	11,1	9,5	9,2	9,8
Kansızlık (Demir eksikliği anemisi vb.)-Anemia						
(Iron deficiency anemia, etc.)	5,4	5,8	4,9	6,9	8,2	5,5
Ağız ve diş sağlığı sorunları						
Oral and dental health problems	7,3	7,7	7,0	6,4	6,9	5,9
İdrar yolu enfeksiyonu						
Urinary tract infection	4,1	2,8	5,4	4,2	2,8	5,6
D vitamini eksikliğine bağlı kemik bozuklukları (Raşitizm)						
Bone deformities caused by vitamin D lack (Rickets)	1,8	1,5	2,1	3,0	3,7	2,3
Cilt hastalıkları-Skin diseases	2,9	3,2	2,6	2,9	3,4	2,5

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.8 Çocukların son 6 ay içinde geçirdiği başlıca hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

The percentage of main diseases/health problems of children in the last 6 months by sex, 2016, 2019

[7-14 yaş grubundaki çocuklar-Children in 7-14 age group]

(%)

Hastalık/Sağlık sorunu Disease/Health problem	2016			2019		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Üst solunum yolu enfeksiyonu (Tonsilit, orta kulak iltihabı, farenjit vb.)-Upper respiratory tract infection (Tonsillitis, middle ear infections, pharyngitis, etc.)	-	-	-	29,4	28,3	30,5
İshal-Diarrhea	-	-	-	18,3	19,5	17,2
Ağız ve diş sağlığı sorunları Oral and dental health problems	23,4	23,7	23,2	14,2	14,9	13,4
Göz ile ilgili sorunlar Visual problems	13,6	12,2	15,1	10,9	9,5	12,5
Alt solunum yolu enfeksiyonu (Zatürre vb.)-Lower respiratory tract infection (Pneumonia, etc.)	-	-	-	6,5	7,2	5,8
Cilt hastalıkları -Skin diseases	5,8	4,8	6,9	4,0	3,8	4,3
Beslenme ile ilişkili hastalıklar Diseases related with nutrition	3,3	3,4	3,1	1,7	1,5	1,8
İşitme ile ilgili sorunlar Hearing problems	2,3	2,0	2,6	1,7	1,5	1,8
Kas iskelet sistemi hastalıkları Musculoskeletal system disease	1,8	2,2	1,4	1,3	1,3	1,4
Ruh sağlığı sorunları Mental health problems	1,3	1,4	1,3	1,1	1,0	1,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.9 Bireylerin son 12 ay içerisinde yaşadığı başlıca hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

The percentage of main diseases/health problems declared by individuals in the last 12 months by sex, 2016, 2019

[15+yaş-age]

Hastalık/Sağlık sorunu Disease/Health problem	2016			2019		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Bel bölgesi problemleri (Bel ağrısı, bel fıtığı, diğer bel defektleri) Low back disorders (Lumbago, back hernia, other back defections)	27,1	21,4	32,8	29,7	22,6	36,6
Boyun bölgesi problemleri (Boyun ağrısı, boyun fıtığı, diğer boyun defektleri) Neck disorders (Neck pain, neck hernia, other neck defections)	18,1	11,5	24,6	20,5	12,8	27,9
Hipertansiyon-High blood pressure (Hypertension)	15,8	11,1	20,5	16,4	11,9	20,8
Alerji (Alerjik rinit, dermatit, yiyecek vb. alerjisi) (Alerjik astım hariç)-Allergy, such as rhinitis, eye inflammation dermatitis, food allergy or other (Allergic asthma excluded)	10,8	7,5	13,9	12,3	8,9	15,6
Artroz-Arthrosis	7,7	4,9	10,5	11,2	7,6	14,6
Şeker hastalığı (Diyabet) Diabetes	9,1	7,1	10,9	10,2	8,2	12,2
Yüksek kan lipidleri (Yüksek kolesterol veya trigliserid)-High blood lipids (high cholesterol or triglycerides)	-	-	-	10,1	7,7	12,5
Depresyon-Depression	7,2	4,9	9,4	9,0	5,7	12,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.10 Bireylerin vücut kitle indeksinin cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

Body mass index distribution of individuals by sex, 2016, 2019

[15+yaş-age]

(%)

	2016			2019		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Düşük kilolu -Underweight	4,0	2,5	5,6	3,8	2,7	4,9
Normal kilolu -Normal weight	42,1	43,8	40,4	40,1	40,3	40,0
Obez öncesi -Pre-obese	34,3	38,6	30,1	35,0	39,7	30,4
Obez -Obese	19,6	15,2	23,9	21,1	17,3	24,8

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.11 Bireylerin tütün mamulü kullanma durumunun cinsiyete göre dağılımı, 2016, 2019

The percentage of individuals' status of smoking tobacco products by sex, 2016, 2019

[15+yaş-age]

(%)

	2016			2019		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Her gün kullanan						
Daily smoker	26,5	40,1	13,3	28,0	41,3	14,9
Ara sıra kullanan						
Occasional smoker	4,1	4,0	4,1	3,4	3,5	3,2
Daha önce kullanan						
Ex-smoker	12,9	19,3	6,7	14,2	21,3	7,2
Hiç kullanmayan						
Never smoker	56,5	36,6	75,9	54,5	33,8	74,7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2016, 2019

Source: TurkStat, Turkey Health Interview Survey, 2016, 2019

4.12 Sağlık harcamaları, 2016-2018

Health expenditures, 2016-2018

	2016	2017	2018
Toplam sağlık harcaması (Milyon TL)			
Total health expenditure (Million TL)	119 756	140 647	165 234
Kişi başı sağlık harcaması (TL)			
Health expenditure per capita (TL)	1 511	1 751	2 030
Toplam sağlık harcamasının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı (%) -Proportion of total health expenditure to gross domestic product (%)	4,6	4,5	4,4

4.13 Sosyal koruma harcamalarının yardım türlerine göre dağılımı, 2016-2018

Distribution of expenditures on social protection by type of benefits, 2016-2018

	(Milyon TL-Million TL)		
	2016	2017 ^(r)	2018
Sosyal koruma harcamaları toplamı			
Total social protection expenditure	336 520	382 665	442 607
İdari masraflar ve diğer harcamalar			
Administration costs and other expenditure	5 744	7 108	6 697
Sosyal koruma yardımları toplamı			
Total social protection benefits	330 776	375 557	435 910
Hastalık/sağlık bakımı -Sickness/health care	91 330	103 077	121 444
Engelli/malûl -Disability	11 982	13 317	14 840
Emekli/yaşlı -Old age	162 139	184 984	214 133
Dul/yetim -Survivors	39 615	44 687	52 262
Aile/çocuk -Family/children	12 319	14 966	16 986
İşsizlik -Unemployment	8 172	8 672	10 358
Sosyal dışlanma b.y.s -Social exclusion n.e.c.	5 218	5 853	5 887

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in the table may not add up to totals due to the roundings.

(r) İdari kayıtların güncellenmesi nedeniyle revize edilmiştir.

(r) Data have been revized due to the update of the administrative registrations.

4.14 Sosyal koruma kapsamında maaş alan kişi sayısı, 2016-2018

Number of pension beneficiaries, 2016-2018

(Bin kişi-Thousand people)

	2016	2017 ^(r)	2018
Toplam maaş alan kişi sayısı⁽¹⁾			
Total pension beneficiaries ⁽¹⁾	12 898	13 261	13 766
Engelli/malül maaşı alan kişi sayısı			
Pension beneficiaries in disability function	840	847	856
Emekli/yaşlı maaşı alan kişi sayısı			
Pension beneficiaries in old age function	8 811	9 094	9 514
Dul/yetim maaşı alan kişi sayısı			
Pension beneficiaries in survivors' function	3 569	3 660	3 758
Toplam emekli/yaşlı ve dul/yetim maaşı alan kişi sayısı⁽¹⁾-Total beneficiaries in old-age and survivors functions⁽¹⁾	12 062	12 417	12 913

(1) İlgili değerlerin toplamı vermeme nedeni, mükerrer maaş alanların temizlenmiş olmasıdır.

(1) The related numbers don't give the totals for the reason of cleaning the double countings.

(r) İdari kayıtların güncellenmesi nedeniyle revize edilmiştir.

(r) Data have been revised due to the update of the administrative registrations.

5

Sosyal Güvenlik Social Security

5.1 Sosyal güvenlik kapsamında aktif çalışan kişi sayısı, 2017-2019

Number of active insured persons within the scope of social security,
2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam-Total	22 280 463	22 072 840	22 000 964
Sosyal Sigortalar Kurumu (4-1/a)			
Social Insurance Institution (4-1/a)	16 369 073	16 054 759	16 010 002
Bağ-Kur (4-1/b)			
Bağ-Kur (4-1/b)	2 923 994	2 984 780	2 888 154
Emekli Sandığı (4-1/c)-Government			
Employees Retirement Fund (4-1/c)	2 987 396	3 033 301	3 102 808

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

5.2 Sosyal güvenlik kapsamında aylık alan kişi sayısı, 2017-2019

Number of pensioners within the scope of social security, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam-Total	12 154 140	12 613 151	12 977 719
Sosyal Sigortalar Kurumu (4-1/a)			
Social Insurance Institution (4-1/a)	7 434 132	7 736 004	8 025 769
Bağ-Kur (4-1/b)			
Bağ-Kur (4-1/b)	2 585 362	2 652 722	2 671 576
Emekli Sandığı (4-1/c)⁽¹⁾-Government			
Employees Retirement Fund (4-1/c) ⁽¹⁾	2 134 646	2 224 425	2 280 374

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

(1) Emekli sayısına, sandığa tabi hizmeti olup diğer sosyal güvenlik kurumlarından emekli olanlar kapsamamıştır.

(1) Data concerning the retired persons does not cover persons who are in other social security institutions even though they belong.

5.3 Türkiye İş Kurumuna kayıt yaptıran işsizler ve işe yerleştirilenler, 2017-2019

The unemployed registered and placements by the Turkish Employment Organization, 2017-2019

	2017	2018	2019
Kayıtlı işsiz			
The unemployed registered	2 599 292	3 509 603	3 872 211
İşe yerleştirilenler-Placements	1 057 249	1 247 788	1 490 276

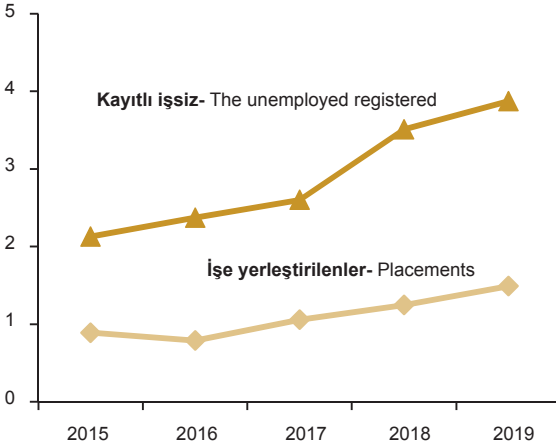
Kaynak: Türkiye İş Kurumu

Source: Turkish Employment Organization

Kayıtlı işsiz ve işe yerleştirilenler, 2015-2019

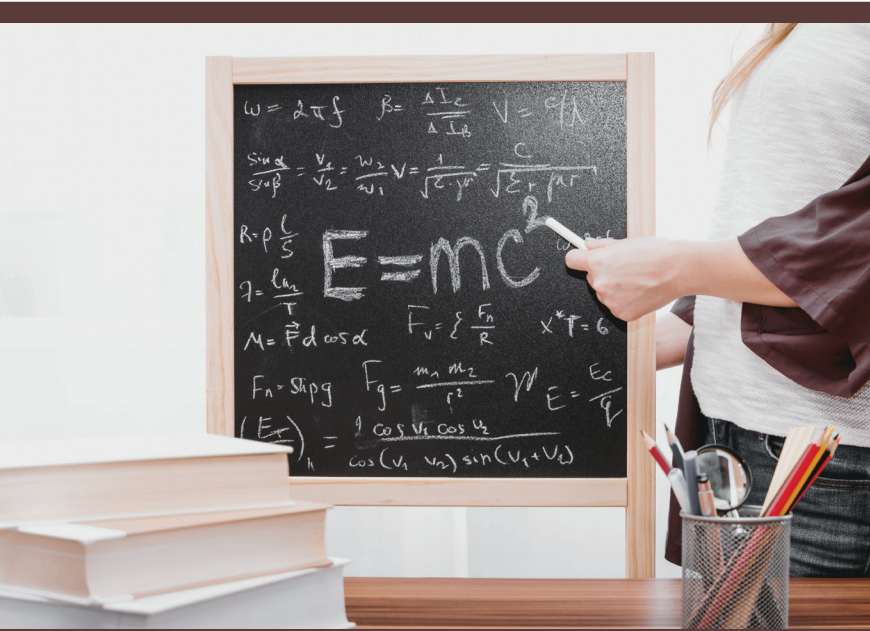
The unemployed registered and placements, 2015-2019

(Milyon kişi-Million persons)

6

Eğitim ve Kültür Education and Culture

6.1 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2017-2019

Population by literacy and sex, 2017-2019

[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus-Population 15 years of age and over]

	2017	2018	2019
	Sayı-Number		
Toplam-Total	61 017 157	61 844 096	62 689 647
Okuma yazma bilen-Literate	58 213 792	59 156 007	60 122 847
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	2 330 640	2 197 257	2 024 637
Bilinmeyen-Unknown	472 725	490 832	542 163
Erkek-Male			
Okuma yazma bilen-Literate	29 818 483	30 257 344	30 687 518
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	356 073	325 116	286 412
Bilinmeyen-Unknown	223 949	231 842	254 310
Kadın-Female			
Okuma yazma bilen-Literate	28 395 309	28 898 663	29 435 329
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	1 974 567	1 872 141	1 738 225
Bilinmeyen-Unknown	248 776	258 990	287 853
	(%)		
Toplam-Total			
Okuma yazma bilen-Literate	96,2	96,4	96,7
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	3,8	3,6	3,3
Erkek-Male			
Okuma yazma bilen-Literate	98,8	98,9	99,1
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	1,2	1,1	0,9
Kadın-Female			
Okuma yazma bilen-Literate	93,5	93,9	94,4
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	6,5	6,1	5,6

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2017-2019

Source: National Education Statistics Database, 2017-2019

Not.1. Oranlar hesaplanırken bilinmeyen kapsamamıştır.

2. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Note.1. Proportions are calculated by excluding unknown.

2. Foreigners are not included.

6.2 Bitirilen eğitim durumuna ve cinsiyete göre nüfus, 2019

Population by attained education level and sex, 2019

[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus-Population 15 years of age and over]

Eğitim durumu Attained education level	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Toplam-Total	62 689 647	31 228 240	31 461 407
Okuma yazma bilmeyen-illiterate	2 024 637	286 412	1 738 225
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen-Literate without a diploma	2 624 133	653 754	1 970 379
İlkokul-Primary school	12 513 837	5 081 441	7 432 396
İlköğretim-Primary education	5 678 694	3 240 303	2 438 391
Ortaokul ve dengi meslek okulu Junior and vocational high school	12 327 461	6 840 475	5 486 986
Lise ve dengi meslek okulu High and vocational high school	15 426 019	8 685 165	6 740 854
Yüksekokul veya fakülte-Universities and other higher educational institutions	10 257 791	5 455 508	4 802 283
Yüksek lisans (5 veya 6 yıllık fakülteler dahil) Master (Including 5 or 6 years faculties)	1 083 331	605 912	477 419
Doktora-Doctorate	211 581	124 960	86 621
Bilinmeyen-Unknown	542 163	254 310	287 853

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2019

Source: National Education Statistics Database, 2019

Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Note. Foreigners are not included.

6.3 Öğretim yılı ve eğitim seviyesine göre cinsiyet oranı⁽¹⁾, 2016/17-2018/19

Sex ratio by educational year and level of education⁽¹⁾, 2016/17-2018/19

(%)

Eğitim seviyesi-Level of education	2016/17	2017/18	2018/19
İlkokul-Primary school	100,1	99,8	99,6
Ortaokul-Lower secondary school	101,6	101,8	101,9
Ortaöğretim-Upper secondary education	94,3	93,3	93,8
Yükseköğretim-Higher education	92,0	93,3	96,4

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2018/19

Source: Ministry of Education, National Education Statistics, Formal Education 2018/19

(1) Cinsiyet oranı: Belirli bir öğretim yılında ilgili öğretim türünün kız çocuk brüt okullaşma oranının, aynı öğretim yılında ilgili öğretim türünün erkek çocuk brüt okullaşma oranına olan göreceli büyüklüğünü göstermektedir. İki farklı göstergenin (brüt okullaşma oranlarının) birbirine oranlanmasıyla yapılan hesaplamanın 100 ile çarpılmasıdır.

(1) Student sex ratio: It indicates the relative greatness of female gross schooling ratio as compared to male gross schooling ratio in a specific educational year and level of education. It is obtained by dividing the female gross schooling ratio by the male gross schooling ratio multiplied 100.

6.4 Öğretim yılı ve eğitim seviyesine göre okullaşma oranı, 2016/17-2018/19

Schooling ratio by educational year and level of education,
2016/17-2018/19

Eğitim seviyesi Level of education	(%)					
	2016/17		2017/18		2018/19	
	Brüt Gross	Net Net	Brüt Gross	Net Net	Brüt Gross	Net Net
İlkokul						
Primary school	96,0	91,2	96,9	91,5	98,4	91,9
Erkek-Male	95,9	91,1	96,9	91,4	98,6	91,8
Kadın-Female	96,0	91,2	96,8	91,7	98,2	92,1
Ortaokul						
Lower secondary school	105,3	95,7	102,5	94,5	100,3	93,3
Erkek-Male	104,5	95,6	101,6	94,3	99,4	92,9
Kadın-Female	106,1	95,8	103,4	94,7	101,3	93,6
Ortaöğretim						
Upper secondary education	106,9	82,5	108,4	83,6	108,9	84,2
Erkek-Male	110,0	82,7	112,1	83,8	112,2	84,5
Kadın-Female	103,7	82,4	104,5	83,4	105,3	83,9
Yükseköğretim						
Higher education	102,0	41,7	107,4	45,6	109,5	44,1
Erkek-Male	106,2	39,6	111,1	44,0	111,4	41,9
Kadın-Female	97,6	43,9	103,6	47,4	107,4	46,4

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2018/19

Source: Ministry of Education, National Education Statistics, Formal Education 2018/19

Not. Okullaşma oranları 2007/08 öğretim yılından itibaren Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre hesaplanmaktadır.

Note. Schooling ratios from 2007/08 educational year were calculated according to the results of the Address Based Population Registration System.

6.5 Eğitim kurumlarına göre öğrenciler, 2017/'18-2018/'19

Students by educational institutions, 2017/'18-2018/'19

Eğitim kurumu Educational institutions	2017/'18		
	Okul ⁽⁴⁾ School ⁽⁴⁾	Öğretmen ⁽⁵⁾ Teacher ⁽⁵⁾	Öğrenci Students
Okul öncesi eğitim ⁽¹⁾ -Pre-primary education ⁽¹⁾	31 246	84 257	1 501 088
İlkokul -Primary school	24 967	297 176	5 104 599
Ortaokul -Junior high school	18 745	339 850	5 590 134
Ortaöğretim -Secondary education	11 783	347 969	5 689 427
Yükseköğretim ⁽²⁾⁽³⁾ -Higher education ⁽²⁾⁽³⁾	3 827	158 098	7 010 598
	2018/'19		
Okul öncesi eğitim ⁽¹⁾ -Pre-primary education ⁽¹⁾	31 813	93 302	1 564 813
İlkokul -Primary school	24 739	300 732	5 267 378
Ortaokul -Junior high school	18 935	354 198	5 627 075
Ortaöğretim -Secondary education	12 506	371 234	5 649 594
Yükseköğretim ⁽²⁾⁽³⁾ -Higher education ⁽²⁾⁽³⁾	3 982	166 225	7 250 129

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, 2018/'19

Source: Ministry of Education, National Education Statistics, 2018/'19

(1) Resmi ve özel okulları kapsar.

(1) It covers public and private schools.

(2) Kaynak: Yükseköğretim Kurulu

(2) Source: Council of Higher Education

(3) Ön lisans ve lisans düzeyindeki öğrenci sayıları kapsamıştır.

(3) Number of associate and undergraduate students are included.

(4) Faal olan okullar kapsamıştır.

(4) Active schools are included.

(5) Toplam öğretmen, kadrolu ve sözleşmeli öğretmenleri kapsar.

(5) Total of teachers includes permanent and contractual teaching staff.

6.6 Yükseköğretim kurumlarında eğitim ve öğretim alanlarına göre lisans düzeyindeki öğrenci sayıları, 2019/20

Number of undergraduate students in higher educational institutions by fields of education and training, 2019/20

Öğretim alanı-Field of study	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Toplam-Total	4 538 926	2 419 316	2 119 610
Bilişim ve iletişim teknolojileri (BİT)-Information and communication technologies (ICTS)	62 202	45 123	17 079
Doğa bilimleri, matematik ve istatistik			
Natural sciences, mathematics and statistics	143 442	71 245	72 197
Eğitim-Education	265 013	105 481	159 532
Hizmetler-Services	116 427	72 779	43 648
İş, yönetim ve hukuk			
Business, administration and law	1 701 399	1 011 325	690 074
Mühendislik, imalat ve inşaat			
Engineering, manufacturing and construction	488 544	349 594	138 950
Sağlık ve refah-Health and welfare	400 959	113 131	287 828
Sanat ve beşeri bilimler-Arts and humanities	603 514	264 905	338 609
Sosyal bilimler, gazetecilik ve enformasyon			
Social sciences, journalism and information	709 305	353 241	356 064
Tarım, ormancılık, balıkçılık ve veterinerlik			
Agriculture, forestry, fisheries and veterinary	48 121	32 492	15 629

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Yükseköğretim İstatistikleri, 2019/20

Source: Council of Higher Education, Higher Education Statistics, 2019/20

6.7 Yurt dışında öğrenim gören burslu öğrenci sayıları, 2016-2018

Number of scholarship students studying abroad, 2016-2018

	2016 ⁽¹⁾	2017 ⁽²⁾	2018 ⁽³⁾
Toplam-Total	2 948	2 516	2 818
Dil öğrenimi -Language learning	421	172	334
Yüksek lisans -Master	1 271	1 031	1 011
Doktora -Doctorate	1 237	1 307	1 460
Staj -Internship	19	6	13

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı; Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü

Source: The Ministry of National Education; General Directorate of Higher Education and Study Abroad

(1) 07/07/2017 tarihi itibarıyla.

(1) As of 07/07/2017.

(2) 10/07/2018 tarihi itibarıyla.

(2) As of 10/07/2018.

(3) 01/07/2019 tarihi itibarıyla.

(3) As of 01/07/2019.

6.8 Öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre sayıları, 2019/'20

Number of teaching staff by academic title, 2019/'20

	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female
Profesör -Professor	28 514	19 407	9 107
Doçent -Associate professor	16 664	9 996	6 668
Doktor öğretim üyesi -Assistant professor	40 998	22 892	18 106
Öğretim görevlisi -Instructor	37 651	18 692	18 959
Araştırma görevlisi -Research assistant	50 667	24 820	25 847

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Yükseköğretim İstatistikleri, 2019/'20

Source: Council of Higher Education, Higher Education Statistics, 2019/'20

6.9 Eğitim harcamaları temel göstergeleri, 2016-2018

Basic indicators on education expenditure, 2016-2018

	2016	2017	2018
Toplam eğitim harcaması (Milyon TL)			
Total education expenditure (Million TL)	160 733	176 452	214 637
Öğrenci başına eğitim harcaması (TL)			
Education expenditure per student (TL)	7 498	8 111	9 790
Eğitim harcamasının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı (%) -Expenditure on education as a percentage of GDP (%)	6,2	5,7	5,8

6.10 Kütüphane, kitap ve kütüphaneden yararlanan kişi sayısı, 2017-2019

Number of libraries, books and persons benefiting, 2017-2019

	2017	2018	2019
Milli Kütüphane-National Library			
Kütüphane sayısı-Number of libraries	1	1	1
Kitap sayısı-Number of books	1 410 489	1 463 488	1 443 751
Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı			
Number of persons benefiting	629 905	633 999	711 523
Halk kütüphanesi-Public libraries			
Kütüphane sayısı-Number of libraries	1 146	1 162	1 182
Kitap sayısı-Number of books	19 993 613	19 966 573	20 742 540
Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı			
Number of persons benefiting	25 091 232	28 242 986	31 451 920
Üniversite kütüphanesi-University libraries			
Kütüphane sayısı-Number of libraries	564	598	610
Kitap sayısı-Number of books	16 385 532	17 600 015	17 945 383
Örgün ve yaygın eğitim kurum kütüphaneleri			
Formal and non-formal education institutions libraries			
Kütüphane sayısı-Number of libraries	26 415	29 690	30 618
Kitap sayısı-Number of books	26 707 127	30 263 384	32 006 784

Kaynak: Milli Kütüphane Başkanlığı, Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, üniversite rektörlükleri, Milli Eğitim Bakanlığı

Source : Presidency of National Library, General Directorate of Libraries and Publications, rectorates of universities, Ministry of National Education

6.11 Gazetelerin ve dergilerin yayın bölgesine göre sayısı, 2016-2018

Number of newspapers and magazines by region of publishing 2016-2018

	Gazete-Newspapers			Dergi-Magazines		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Toplam-Total	2 527	2 474	2 463	3 738	3 650	3 499
Yerel-Local	2 293	2 247	2 248	1 470	1 230	1 099
Bölgesel-Regional	66	51	44	218	186	150
Yaygın (Ulusal)-National	168	176	171	2 050	2 234	2 250

6.12 Sinema salonu, gösterilen film ve seyirci sayısı, 2017-2019

Number of movie houses, pictures shown and audiences, 2017-2019

	2017	2018	2019
Sinema salonu sayısı			
Number of movie houses	2 692	2 858	2 826
Gösterilen film sayısı			
Number of pictures shown	58 214	65 501	68 386
Seyirci sayısı-Audiences	68 482 526	64 772 380	56 479 209

Kaynak: Sinema müdürlükleri

Source: Directorates of cinemas

6.13 Tiyatro salonu, oynanan eser ve seyirci sayısı, 2016/'17-2018/'19

Number of theater halls, shows and audiences, 2016/'17-2018/'19

	2016/'17	2017/'18	2018/'19
Tiyatro salonu sayısı-Number of theater halls	783	736	766
Oynanan eser sayısı-Number of shows	8 948	9 376	9 796
Seyirci sayısı-Audiences	7 006 410	7 841 353	7 899 547

Kaynak: Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, belediye, resmi kurum ve özel tiyatro müdürlükleri

Source: General Directorate of State Theaters, municipalities, directorates of official and private theaters

6.14 Opera ve bale salonu, oynanan eser ve seyirci sayısı, 2016/'17-2018/'19

Number of opera and ballet halls, shows and audiences, 2016/'17-2018/'19

	2016/'17	2017/'18	2018/'19
Opera ve bale salonu sayısı			
Number of opera and ballet halls	11	11	13
Oynanan eser sayısı-Number of shows	198	202	179
Gösteri sayısı-Number of performances	684	648	614
Seyirci sayısı-Number of audiences	281 069	293 002	322 189

Kaynak: Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Opera and Ballet

6.15 Müze, müzedeki eser, müze ve ören yeri ziyaretçi sayısı, 2016-2018Number of museums, works and visitors to the museums and ruins,
2016-2018

	2016	2017	2018
Müze sayısı-Number of museums	417	438	451
Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzeler			
Museums affiliated to Culture and Tourism Ministry	193	199	200
Özel müzeler-Private museums	224	239	251
Müzedeki eser sayısı-Number of works	3 685 609	3 692 915	3 734 223
Müze ve ören yeri ziyaretçi sayısı-Number of visitors to the museums and ruins	25 287 530	30 661 676	40 647 844

Kaynak: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Cultural Heritage and Museums

7

Turizm
Tourism

7.1 Giriş yapan yabancı ve vatandaşlar, 2017-2019

Arriving foreigners and citizens, 2017-2019

	2017	2018	2019
Yabancı-Foreigner	32 410 034	39 488 401	45 058 286
Vatandaş-Citizen	14 444 990	15 004 976	16 322 826

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Security

7.2 Çıkış yapan yabancı ve vatandaşlar, 2017-2019

Departing foreigners and citizens, 2017-2019

	2017	2018	2019
Yabancı-Foreigner	32 382 449	39 304 178	45 105 116
Vatandaş-Citizen	14 578 401	14 893 855	16 349 971

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Security

7.3 Seçilmiş milliyetlere göre giriş yapan yabancılar, 2017-2019

Arriving foreigners by selected nationalities, 2017-2019

	2017	2018	2019
Rusya Federasyonu-Russian Federation	4 715 438	5 964 613	7 017 657
Almanya-Germany	3 584 653	4 512 360	5 027 472
Bulgaristan-Bulgaria	1 852 867	2 386 885	2 713 464
İngiltere (Birleşik Krallık)-United Kingdom	1 658 715	2 254 871	2 562 064
İran-Iran	2 501 948	2 001 744	2 102 890
Gürcistan-Georgia	2 438 730	2 069 392	1 995 254

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Security

7.4 Çıkış yapan ziyaretçi sayısı, turizm geliri ve kişi başı ortalama harcama, 2017-2019

Number of departing visitors, tourism income and average expenditure per capita, 2017-2019

	2017	2018	2019
Çıkış yapan ziyaretçi sayısı			
Number of departing visitors	38 620 346	45 628 673	51 860 042
Yabancı⁽¹⁾-Foreigner⁽¹⁾	32 079 527	38 951 902	44 712 970
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden)			
Citizen (Resident abroad)	6 540 819	6 676 771	7 147 072
Turizm geliri⁽²⁾ (Bin \$)			
Tourism income ⁽²⁾ (Thousand \$)	26 283 656	29 512 926	34 520 332
Yabancı (Bin \$)-Foreigner (Thousand \$)	20 222 971	24 028 311	28 704 946
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden) (Bin \$)			
Citizen (Resident abroad) (Thousand \$)	5 908 752	5 345 472	5 688 271
Kişi başı ortalama harcama (\$)			
Average expenditure per capita (\$)	681	647	666
Yabancı (\$) -Foreigner (\$)	630	617	642
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden)(\$)			
Citizen (Resident abroad) (\$)	903	801	796

Kaynak: TÜİK, Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi

Source: TurkStat, Departing Visitors Survey

(1) **Hesaplamalarda; 2013 yılı 3. çeyreğinden başlayarak Gaziantep Kargamış, Hatay Cilvegözü ve Yayladağı, Kilis Öncüpınar ve Şanlıurfa Akçakale sınır kapılarından çıkış yapan Suriye vatandaşı sayısı, Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) sınır rakamlarından çıkarılmıştır.**

(1) Calculations are made by extracting the departures of Syrians from the Gaziantep Kargamış, Hatay Cilvegözü and Yayladağı, Kilis Öncüpınar and Şanlıurfa Akçakale border gates from the border figures of General Directorate of Security starting from the 3rd quarter of 2013.

(2) **Cep telefonu dolaşım harcamaları ile marina hizmet harcamaları toplam gelirden yer almaktadır, yabancı-vatandaş ayrımı verilememektedir.**

(2) GSM roaming expenditures and marina service expenditures can not be given by foreigner and citizen visitors but included in total tourism income.

7.5 Yurt dışına giden vatandaş sayısı, turizm gideri ve kişi başı ortalama harcama, 2017-2019

Number of citizens visiting abroad, tourism expenditures and average expenditure per capita, 2017-2019

	2017	2018	2019
Yurt dışına giden vatandaş sayısı			
(Türkiye'de ikamet eden)-Number of citizens			
visiting abroad (Resident in Turkey)	8 886 916	8 383 432	9 650 512
Turizm gideri (Bin \$)			
Tourism expenditure (Thousand \$)	5 137 244	4 896 310	4 403 670
Kişi başı ortalama harcama (\$)			
Average expenditure per capita (\$)	578	584	456

Kaynak: TÜİK, Vatandaş Giriş Anketi

Source: TurkStat, Arriving Citizens Survey

8

Adalet
Justice

8.1 Cinsiyet ve suçun işlendiği andaki yaş grubuna göre yıl içinde ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2016-2018

Convicts received into prison within the year by sex and age group at the time of committed crime, 2016-2018

[1 Ocak-31 Aralık - 1 January-31 December]

	2016	2017	2018
Toplam -Total	187 730	215 761	266 889
Erkek -Male	180 512	207 475	256 753
Kadın -Female	7 218	8 286	10 136
Yaş grubu -Age group			
12-14	1 291	1 693	2 276
15-17	7 910	10 112	12 226
18-24	49 517	59 593	72 196
25-34	62 968	71 845	88 663
35-44	40 274	44 738	56 587
45-54	19 301	20 596	25 827
55-64	5 478	6 029	7 700
65+	978	1 133	1 386
Bilinmeyen -Unknown	13	22	28

8.2 Eğitim durumuna göre yıl içinde ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2016-2018

Convicts received into prison within the year by educational status, 2016-2018

[1 Ocak-31 Aralık - 1 January-31 December]

	2016	2017	2018
Toplam -Total	187 730	215 761	266 889
Okuma yazma bilmeyen -Illiterate	2 048	1 579	1 820
Okuryazar olup bir okul bitirmeyen			
Literate but not graduated from a school	13 012	11 998	11 774
Bitirilen okul -Completed school			
İlkokul -Primary school	43 854	41 755	43 875
İlköğretim -Primary education	57 979	78 162	98 140
Ortaokul ve dengi meslek okulu -Junior high school and vocational school at junior high school level	22 289	24 961	36 880
Lise ve dengi meslek okulu -High school and vocational school at high school level	40 026	45 508	57 857
Yükseköğretim -Higher education	8 098	9 857	13 914
Bilinmeyen -Unknown	424	1 941	2 629

8.3 Bazı seçilmiş suç türlerine göre yıl içinde ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2016-2018

Convicts received into prison within the year by some selected type of crime, 2016-2018

[1 Ocak-31 Aralık - 1 January-31 December]

	2016	2017	2018
Hırsızlık-Theft	31 657	37 224	45 420
Yaralama-Assault	23 586	26 539	33 013
Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti-Production and commerce of drugs	14 515	15 568	17 902
İcra İflas Kanunu'na muhalefet-Opposition to the Bankruptcy and Enforcement Law	17 488	16 695	15 382
Yağma -Robbery	9 693	12 285	15 309
Tehdit-Threat	9 635	8 235	11 038
Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanma, satın alma-Use and purchase of drugs	3 797	6 922	10 375
Kaçakçılık-Smuggling	3 878	6 313	9 665
Öldürme-Homicide	7 444	8 048	9 332

8.4 Ceza infaz kurumu nüfusunun cinsiyet, statü ve uyruğu, 2016-2018

Prison population by sex, status and nationality, 2016-2018

[31 Aralık tarihi itibarıyla-As of December 31st]

	2016	2017	2018
Toplam-Total	200 727	232 340	264 842
Erkek-Male	192 354	222 444	254 426
Kadın-Female	8 373	9 896	10 416
Hükümlü-Convict	128 086	153 079	208 950
Tutuklu-Arrested	72 641	79 261	55 892
T.C.-TR	196 285	225 994	256 264
Yabancı-Foreigner	4 442	6 346	8 578

8.5 Geliş nedenine göre güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuklar, 2015-2017

Juveniles received into security unit by reason for reception, 2015-2017

Geliş nedeni	2015	2016	2017
Reason for reception			
Toplam-Total	303 213	333 435	335 242
Suçta sürüklenme-Offence	118 245	108 675	107 984
Kabahat işleme-Misdemeanour	485	2 582	2 345
Eviden kaçma-Escape from home	3 010	2 686	2 315
Kayıp (Bulunan)-Lost (Found)	17 706	11 691	11 563
Mağdur-Victim	142 179	158 343	155 024
Bilgisine başvurma-Witness	13 217	41 167	46 040
Kurumdan kaçma-Escape from the institution	1 216	1 102	1 410
Diğer-Other	7 155	7 189	8 561

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı

Source: Turkish National Police and Gendarmerie General Command

8.6 Mağduriyet türüne göre güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuklar, 2015-2017

Juveniles received into security unit by type of victimization, 2015-2017

Mağduriyet türü-Type of victimization	2015	2016	2017
Mağdur-Victim	142 179	158 343	155 024
Suç mağduru-Victim of crime	122 209	139 178	137 482
Yaralama-Assault	76 237	83 607	81 236
Cinsel suçlar-Sexual offences	12 689	16 877	18 623
Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma-Kidnapping	4 465	4 249	4 214
Hırsızlık-Theft	4 283	4 931	5 142
Aile düzenine karşı suçlar			
Offences against family order	9 570	9 461	9 377
Diğer-Other	14 408	17 988	16 441
Bilinmeyen-Unknown	557	2 065	2 449
Takibi gereken olay mağduru			
Victim of followed incident	19 896	19 070	17 438
Kabahat mağduru-Victim of misdemeanour	74	95	104

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı

Source: Turkish National Police and Gendarmerie General Command

9

Seçim
Election

9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 2015-2018

Results of the General Election of Representatives, 2015-2018

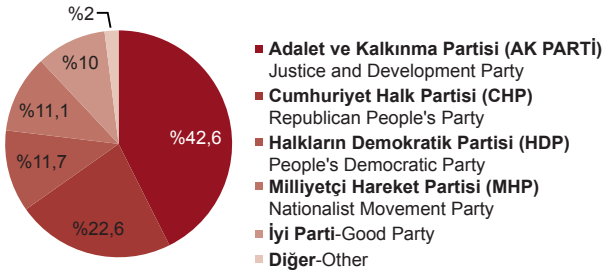
	07/06/2015	01/11/2015	2018
Kayıtlı seçmen -Registered voters	56 608 817	56 949 009	59 367 469
Oy kullanan seçmen -Actual voters	47 507 467	48 537 695	51 189 444
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	83,9	85,2	86,2
Toplam geçerli oy sayısı -Total valid votes	46 163 243	47 840 231	50 137 175
Geçerli oy sayısı -Number of valid votes	45 121 773	46 555 267	48 631 366
Yurt dışı/gümrük kapıları geçerli oy sayısı Number of valid votes at abroad and customs gates	1 041 470	1 284 964	1 505 809
Milletvekili sayısı -Number of representative	550	550	600
Erkek -Male	452	469	496
Temsil oranı (%) -Representation rate (%)	82,2	85,3	82,7
Kadın -Female	98	81	104
Temsil oranı (%) -Representation rate (%)	17,8	14,7	17,3

Kaynak: Yüksek Seçim Kurulu

Source: Supreme Election Council

Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 2018

Results of the General Election of Representatives, 2018

9.2 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, 2019

Results of the Local Administration Elections, 2019

	İl genel meclisi üyeleri Provincial general council members	Büyükşehir belediye bşk. Mayor of metropolitan municipality	Belediye başkanlığı Mayor	Belediye meclisi üyeleri Municipal council members
Kayıtlı seçmen sayısı Number of registered voters	12 837 077	44 212 704	53 203 842	53 203 842
Oy kullanan seçmen sayısı Number of actual voters	10 975 294	37 423 512	44 891 654	44 881 860
Katılım oranı (%) Participation rate (%)	85,5	84,6	84,4	84,4
Geçerli oy sayısı Number of valid votes	10 505 314	36 126 842	43 194 511	42 998 754

9.3 Halk Oylaması sonuçları, 2007, 2010, 2017

Results of the Referendum, 2007, 2010, 2017

	2007	2010	2017
Kayıtlı seçmen-Registered voters	42 690 252	52 051 828	58 291 898
Oy kullanan seçmen-Actual voters	28 819 319	38 369 099	49 798 855
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	67,5	73,7	85,4
Geçersiz oy sayısı Number of unvalid votes	651 658	725 062	862 251
Oranı (%) -Ratio (%)	2,3	1,9	1,7
Geçerli oy sayısı-Number of valid votes	28 167 661	37 644 037	48 936 604
Oranı (%) -Ratio (%)	97,7	98,1	98,3
Evet oyları sayısı-Number of yes votes	19 422 714	21 787 244	25 157 463
Oranı (%) -Ratio (%)	68,9	57,9	51,4
Hayır oyları sayısı-Number of no votes	8 744 947	15 856 793	23 779 141
Oranı (%) -Ratio (%)	31,1	42,1	48,6

Not.1. Resmi Gazete sonucudur.

2. Yurt dışı (Gümrük kapıları ve yurt dışı sandıkları) halk oylaması sonuçları, Türkiye toplamı içinde gösterilmiştir.

Note.1. It is the result of the Official Gazette.

2. The results of the public vote abroad (Customs and ballot boxes abroad) are shown in the total of Turkey.

10

İşgücü
Labour Force

10.1 Kurumsal olmayan nüfusun cinsiyete göre işgücü durumu, 2019

Labour force status of non-institutional population by sex, 2019

[15+yaş-age]

	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
(Bin kişi-Thousand person)			
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus Population 15 years and over	61 469	30 372	31 097
İşgücü-Labour force	32 549	21 863	10 686
İstihdam edilenler-Employed	28 080	19 156	8 924
İşsiz-Unemployed	4 469	2 707	1 762
İşgücüne dahil olmayan nüfus Not in labour force	28 920	8 509	20 411
(%)			
İşgücüne katılma oranı Labour force participation rate	53,0	72,0	34,4
İstihdam oranı-Employment rate	45,7	63,1	28,7
İşsizlik oranı-Unemployment rate	13,7	12,4	16,5
Tarım dışı işsizlik oranı Non-agricultural unemployment rate	16,0	13,9	20,7
İşsizlik oranı (Genç nüfus, 15-24 yaş) Unemployment rate (Youth population, 15-24 age)	25,4	22,5	30,6

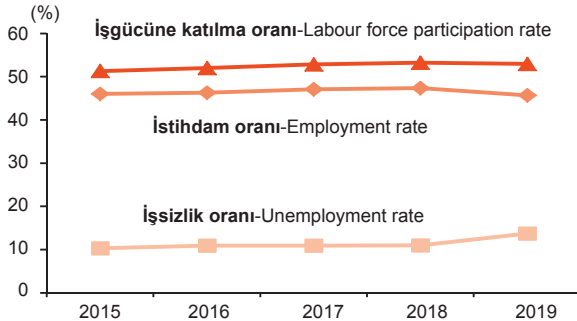
Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

Temel işgücü göstergeleri, 2015-2019

Basic labour force indicators, 2015-2019

[15+yaş-age]

10.2 İstihdam edilenlerin cinsiyete göre işteki durumu, 2019

Employment status by sex, 2019

[15+yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

	Toplam	Tarım	Tarım dışı
	Total	Agriculture	Non-agriculture
Toplam-Total	28 080	5 097	22 983
Ücretli veya yevmiyeli			
Regular employee and casual employee	19 216	552	18 664
İşveren-Employer	1 253	49	1 204
Kendi hesabına-Own account worker	4 709	2 150	2 559
Ücretsiz aile işçisi-Unpaid family worker	2 902	2 347	555
Erkek-Male	19 156	2 856	16 299
Ücretli veya yevmiyeli			
Regular employee and casual employee	13 269	341	12 928
İşveren-Employer	1 124	45	1 079
Kendi hesabına-Own account worker	3 908	1 914	1 993
Ücretsiz aile işçisi-Unpaid family worker	855	556	299
Kadın-Female	8 924	2 241	6 683
Ücretli veya yevmiyeli			
Regular employee and casual employee	5 947	211	5 736
İşveren-Employer	129	4	126
Kendi hesabına-Own account worker	801	235	566
Ücretsiz aile işçisi-Unpaid family worker	2 047	1 791	256

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Beş bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than five thousand persons in each cell.

10.3 İstihdam edilenlerin cinsiyete göre iktisadi faaliyet kolları, 2019

Economic activity by sex, 2019

[15+yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

İktisadi faaliyet kolları-Economic activity	Toplam	Erkek	Kadın
NACE Rev.2	Total	Male	Female
Toplam-Total	28 080	19 156	8 924
Tarım-Agriculture			
Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	5 097	2 856	2 241
Sanayi-Industry			
Madencilik ve taşocakçılığı-Mining and quarrying	124	118	6
İmalat-Manufacturing	5 154	3 844	1 310
Elektrik, gaz, buhar, su temini ve kanalizasyon			
Electricity, gas, steam, water supply, sewerage etc.	283	251	32
İnşaat-Construction			
İnşaat-Construction	1 550	1 482	67
Hizmetler-Services			
Toptan ve perakende ticaret			
Wholesale and retail trade	3 920	2 922	997
Ulaştırma ve depolama			
Transportation and storage	1 256	1 140	116
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri			
Accommodation and food service activities	1 701	1 271	430
Bilgi ve iletişim-Information and communication	234	183	50
Finans ve sigorta faaliyetleri			
Financial and insurance activities	295	162	133
Gayrimenkul faaliyetleri-Real estate activities	298	248	49
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler			
Professional, scientific and technical activities	886	535	351
İdari ve destek hizmet faaliyetleri			
Administrative and support service activities	962	590	372
Kamu yönetimi ve savunma			
Public administration and defence	1 940	1 566	374
Eğitim-Education	1 801	803	997
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			
Human health and social work activities	1 491	469	1 022
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor			
Arts, entertainment and recreation	172	126	46
Diğer hizmet faaliyetleri-Other social, community and personal service activities	919	588	330

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Beş bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than five thousand persons in each cell.

10.4 İstihdam edilenlerin cinsiyete göre meslek grubu, 2019

Occupation by sex, 2019

[15+yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

Meslek grubu-Occupation	Toplam	Erkek	Kadın
ISCO 08	Total	Male	Female
Toplam-Total	28 080	19 156	8 924
Yöneticiler-Managers	1 504	1 260	244
Profesyonel meslek mensupları-Professionals	3 157	1 671	1 486
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları			
Technicians and associate professionals	1 718	1 239	480
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar			
Clerical support workers	1 949	1 109	840
Hizmet ve satış elemanları			
Service and sales workers	5 673	3 758	1 915
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar			
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	3 976	2 477	1 499
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar			
Craft and related trades workers	3 519	3 072	447
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar			
Plant and machine operators and assemblers	2 591	2 289	303
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar			
Elementary occupations	3 993	2 281	1 712

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Beş bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than five thousand persons in each cell.

10.5 İşgücüne dahil olmayanların cinsiyete göre işgücüne dahil olmama nedenleri, 2019

Reasons of not being in labour force by sex, 2019

[15+yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

Neden-Reason	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
İşgücüne dahil olmayan nüfus			
Population not in labour force	28 920	8 206	20 411
İş aramayıp, çalışmaya hazır olanlar			
Not seeking a job, but available to start			
İş bulma ümidi olmayanlar-Discouraged	627	311	259
Diğer⁽¹⁾-Other⁽¹⁾	1 659	512	1 147
Mevsimlik çalışanlar-Working seasonally	103	55	68
Ev işleriyle meşgul-Housewife	11 359	0	11 359
Eğitim/Öğretim-Education/Training	4 375	2 148	2 286
Emekli-Retired	4 959	3 406	1 250
Çalışamaz halde-Disabled, old ill etc.	3 906	1 344	2 626
Diğer-Other	1 932	429	1 416

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Beş bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than five thousand persons in each cell.

(1) Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

(1) These were the persons who were not seeking a job for reasons such as being seasonal workers, busy with household chores, student, property income earner, retired, or disabled, but available to start a job.

11

Gelir ve Yaşam Koşulları Income and Living Conditions

11.1 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibarıyla yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin dağılımı, Türkiye, 2016-2018

Distribution of annual equivalised household disposable income by quintiles ordered by equivalised household disposable income, Turkey, 2016-2018

	Yüzde 20'lik gruplar-Quintiles					
	Toplam	1. %20 ⁽¹⁾	2. %20	3. %20	4. %20	5. %20 ⁽¹⁾
	Total	1 st 20% ⁽¹⁾	2 nd 20%	3 rd 20%	4 th 20%	5 th 20% ⁽¹⁾
2016						
Yüzde (%)						
Percentage (%)	100,0	6,2	10,6	15,0	21,1	47,2
Ortalama (TL)-Mean (TL)	19 139	5 880	10 174	14 288	20 194	45 173
Medyan (TL)-Median (TL)	14 232	6 127	10 211	14 232	19 943	35 503
2017						
Yüzde (%)						
Percentage (%)	100,0	6,3	10,7	14,8	20,9	47,4
Ortalama (TL)-Mean (TL)	21 577	6 779	11 528	15 962	22 496	51 127
Medyan (TL)-Median (TL)	15 887	7 047	11 519	15 888	22 277	38 533
2018						
Yüzde (%)						
Percentage (%)	100,0	6,1	10,6	14,8	20,9	47,6
Ortalama (TL)-Mean (TL)	24 199	7 426	12 784	17 913	25 313	57 567
Medyan (TL)-Median (TL)	17 784	7 793	12 798	17 794	25 055	43 191
2016						
Gini katsayısı-Gini coefficient		0,404		0,405		0,408
2017						
P80/P20 oranı-S80/S20 ratio		7,7		7,5		7,8
2018						

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2016-2018

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2016-2018

Not.1.Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Gelirlerin referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note.1.Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Reference period of incomes is the previous calendar year.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

(1) When the individuals are sorted in ascending order by equivalised household disposable income and divided into 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintile" and the top income group is defined as "the last quintile".

11.2 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin dağılımı, Türkiye, 2018

Distribution of annual equivalised household disposable income by type of income and quintiles ordered by equivalised household disposable income, Turkey, 2018

[Dikey %-Vertical %]

Gelir türleri Type of income	Toplam Total	Yüzde 20'lik gruplar-Quintiles				
		1. %20 ⁽¹⁾ 1 st 20% ⁽¹⁾	2.%20 2 nd 20%	3.%20 3 rd 20%	4.%20 4 th 20%	5.%20 ⁽¹⁾ 5 th 20% ⁽¹⁾
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Maaş ve ücret-Wage and salary	48,5	39,8	45,5	47,6	52,7	48,4
Yevmiye-Casual	2,7	14,3	6,4	4,2	2,5	0,5
Müşebbis-Entrepreneurial	18,8	16,2	15,6	14,0	13,7	23,0
Tarım-Agricultural	4,3	8,5	6,7	5,6	4,2	3,1
Tarım dışı-Non-agricultural	14,5	7,7	9,0	8,4	9,6	20,0
Gayrimenkul-Rental income	3,4	0,7	1,2	1,8	2,6	4,9
Menkul kıymet-Property income	3,6	1,6	1,3	1,4	1,4	5,7
Sosyal transferler						
Social transfers	20,1	21,3	25,9	27,6	23,9	15,3
Emekli ve dul-yetim aylıkları						
Pensions and survivors' benefits	18,3	13,7	22,8	25,8	22,4	14,2
Diğer sosyal transferler						
Other social transfers	1,8	7,6	3,1	1,8	1,4	1,1
Hanelerarası transferler (Alınan)						
Inter-household transfers (Received)	2,7	4,9	3,5	3,1	3,0	2,1
Diğer gelirler-Other incomes	0,2	1,2	0,6	0,3	0,2	0,0

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2018

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2018

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Gelirlerin referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

3. Toplam gelire izafi kira dahil değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Reference period of incomes is the previous calendar year.

3. Imputed rent is not included to total incomes.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

(1) When the individuals are sorted in ascending order by equivalised household disposable income and divided into 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintile" and the top income group is defined as "the last quintile".

11.3 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, Türkiye, 2016-2018

Mean annual income at main job by employment status, Turkey, 2016-2018

	(TL)		
İşteki durum-Employment status	2016	2017	2018
Toplam-Total	24 976	28 299	30 748
Ücretli, maaşlı-Regular employee	24 375	27 449	30 106
Yevmiyeli-Casual employee	10 003	11 634	13 280
İşveren-Employer	67 640	83 542	88 285
Kendi hesabına-Self employed	20 417	21 999	24 134
Erkek-Male	26 438	29 742	32 589
Ücretli, maaşlı-Regular employee	25 498	28 502	31 555
Yevmiyeli-Casual employee	11 093	12 864	14 843
İşveren-Employer	68 689	83 469	89 107
Kendi hesabına-Self employed	22 088	23 679	25 938
Kadın-Female	20 645	24 003	25 405
Ücretli, maaşlı-Regular employee	21 637	24 872	26 619
Yevmiyeli-Casual employee	5 357	6 481	8 166
İşveren-Employer	59 835	84 105	82 037
Kendi hesabına-Self employed	11 797	13 160	14 303

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2016-2018

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2016-2018

Not. Gelirlerin referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of incomes is the previous calendar year.

11.4 Hanehalkı fertlerinin esas işteki iktisadi faaliyet kollarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, Türkiye, 2016-2018

Mean annual income at main job by branch of economic activity, Turkey, 2016-2018

	(TL)		
İktisadi faaliyet kolu	2016	2017	2018
Branch of economic activity			
Toplam-Total	24 976	28 299	30 748
Tarım-Agriculture	17 375	16 996	18 991
Sanayi-Industry	24 616	29 292	31 414
İnşaat-Construction	21 720	24 951	27 123
Hizmet-Service	26 852	30 407	33 029

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2016-2018

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2016-2018

Not. Gelirlerin referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of incomes is the previous calendar year.

11.5 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, Türkiye, 2016-2018

Number of the poor, poverty rate and poverty gap by equivalised household disposable income, Turkey, 2016-2018

Yoksulluk riski Risk of poverty	Yoksulluk sınırı (TL) Poverty threshold (TL)			Yoksul sayısı (Bin kişi) Number of the poors (Thousand person)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	%40-40%	5 693	6 355	7 113	6 482	5 865
%50-50%	7 116	7 944	8 892	11 026	10 622	11 091
%60-60%	8 539	9 532	10 670	16 328	15 864	16 888
%70-70%	9 963	11 121	12 448	22 096	22 171	22 701
Yoksulluk oranı (%) Poverty rate (%)	Yoksulluk oranı (%) Poverty rate (%)			Yoksulluk açığı ⁽¹⁾ Poverty gap ⁽¹⁾		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	8,4	7,4	7,9	20,8	20,0	22,3
%50-50%	14,3	13,5	13,9	24,3	22,6	23,7
%60-60%	21,2	20,1	21,2	26,5	25,8	25,4
%70-70%	28,7	28,1	28,5	28,5	27,2	28,0

Kaynak: TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2016-2018

Source: TurkStat, Income and Living Conditions Survey, 2016-2018

Not. Gelirlerin referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of incomes is the previous calendar year.

(1) Yoksulluk açığı, yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Yoksulluk açığı = [(Yoksulluk sınırı - Yoksulların EFB medyan geliri) / Yoksulluk sınırı] * 100 formülüne göre hesaplanmıştır.

(1) Poverty gap ratio informs about poverty level. It represents the severity of poverty is too much if it approaches to 100 and it represents the poverty risk degree is lower if it reduces.

Poverty gap is calculated as this formula:

Poverty gap = [(Poverty threshold - Median income of poors by EII) / Poverty threshold] * 100

12

Tüketim Harcamaları Consumption Expenditures

12.1 Harcama türlerine göre toplam ve hanehalkı başına ortalama aylık tüketim harcamasının dağılımı, Türkiye, 2017, 2018

Distribution of total consumption expenditure, average expenditure per household by expenditure types, Turkey, 2017, 2018

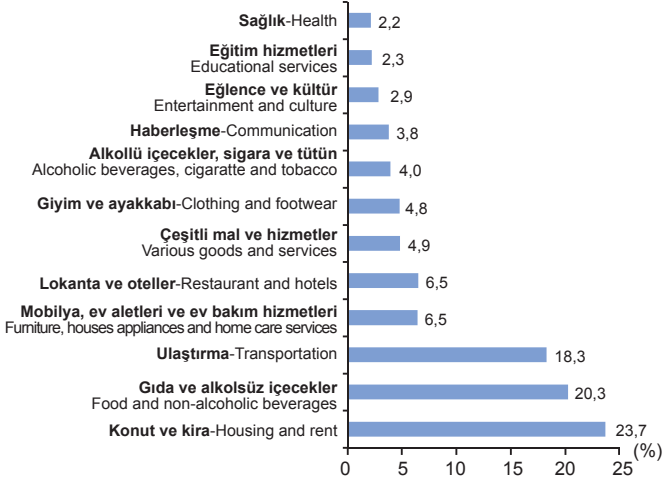
Harcama türleri Expenditure types	Toplam hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı Distribution of total household consumption expenditure (%)		Hanehalkı başına aylık ortalama tüketim harcaması Average monthly expenditure per household (TL)	
	2017	2018	2017	2018
Toplam-Total	100,0	100,0	3 816	4 446
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	19,7	20,3	753	900
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	4,5	4,0	170	176
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	5,0	4,8	190	214
Konut ve kira-Housing and rent	24,7	23,7	941	1052
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri-Furniture, houses appliances and home care services	6,3	6,5	240	287
Sağlık-Health	2,2	2,2	84	98
Ulaştırma-Transportation	18,7	18,3	715	813
Haberleşme-Communication	3,4	3,8	129	170
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	2,7	2,9	104	128
Eğitim hizmetleri Educational services	2,3	2,3	87	101
Lokanta ve oteller Restaurant and hotels	6,2	6,5	235	290
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	4,4	4,9	168	216

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2017, 2018

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2017, 2018

Harcama türlerine göre hanehalkı tüketim harcamalarının dağılımı, 2018

Distribution of consumption expenditures of households by expenditure types, 2018

12.2 Hanehalkı büyüklüğüne göre tüketim harcamalarının dağılımı, Türkiye, 2018

Distribution of consumption expenditures by household size, Turkey, 2018

(%)

Harcama türleri Expenditure types	Hanehalkı büyüklüğü (Kişi) Household size (Number of individuals)						
	1	2	3	4	5	6	7+
Hanehalkı sayısı (Bin)-Number							
of households (Thousand)	3 755	4 940	4 661	4 719	2 547	1 602	1 375
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gıda ve alkolsüz içecekler							
Food and non-alcoholic beverages	18,3	20,1	18,0	18,5	22,7	24,3	29,4
Alkollü içecekler, sigara ve tütün-Alcoholic beverages, cigarette and tobacco							
	3,3	3,3	3,9	3,9	4,5	5,3	5,4
Giyim ve ayakkabı							
Clothing and footwear	4,1	4,0	4,7	4,9	5,5	6,3	5,8
Konut ve kira							
Housing and rent	34,4	25,6	23,1	21,7	21,5	20,0	17,9
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri							
Furniture, houses appliances and home care services	6,5	7,2	6,7	6,1	5,8	6,9	5,4
Sağlık-Health							
	2,8	2,4	2,5	1,8	1,9	2,3	1,8
Ulaştırma-Transportation							
	11,2	18,0	19,6	22,2	18,8	15,6	13,8
Haberleşme							
Communication	3,5	3,5	4,0	3,7	4,1	3,9	4,9
Eğlence ve kültür							
Entertainment and culture	3,1	3,5	3,0	2,8	2,3	2,3	2,1
Eğitim hizmetleri							
Educational services	0,7	1,3	2,5	3,7	2,6	2,5	0,8
Lokanta ve oteller							
Restaurant and hotels	8,3	6,5	6,8	6,4	5,7	5,8	5,2
Çeşitli mal ve hizmetler							
Various good and services	3,8	4,9	5,3	4,3	4,6	4,8	7,4

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2018

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2018

Not. Örneklem tasarımında 2014 yılından itibaren yeni idari bölünüş temel alınmıştır.

Note. It is based on the new administrative division for sampling design since 2014.

12.3 Gelire göre sıralı %20'lik grupların harcama türleri içindeki payları, Türkiye, 2018

Shares of quintiles ordered by income in expenditure types, Turkey, 2018 (%)

Harcama türleri Expenditure types	Gelire göre sıralı hanehalkı yüzdeleri Quintiles ordered by income					
	Toplam Total	1.%20 1 st 20%	2.%20 2 nd 20%	3.%20 3 rd 20%	4.%20 4 th 20%	5.%20 5 th 20%
Toplam-Total	100,0	9,1	13,9	17,6	22,8	36,6
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100,0	12,9	17,7	19,6	22,0	27,8
Alkollü içecekler, sigara ve tütün -Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100,0	11,4	15,5	20,9	23,9	28,3
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	100,0	7,7	12,9	17,1	24,4	38,0
Konut ve kira Housing and rent	100,0	12,1	16,2	18,5	21,7	31,5
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri Furniture, houses appliances and home care services	100,0	8,4	13,2	16,3	23,7	38,5
Sağlık -Health	100,0	9,5	11,9	15,2	21,6	41,8
Ulaştırma -Transportation	100,0	4,7	11,0	15,7	25,3	43,4
Haberleşme -Communication	100,0	7,6	12,8	18,2	25,8	35,7
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	100,0	6,6	10,0	15,4	19,7	48,4
Eğitim hizmetleri Educational services	100,0	2,0	5,6	9,7	19,2	63,7
Lokanta ve oteller Restaurants and hotels	100,0	6,0	11,9	15,9	22,1	44,0
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	100,0	5,9	9,7	18,9	20,3	45,3

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2018

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2018

Not. Örneklem tasarımında 2014 yılından itibaren yeni idari bölünüş temel alınmıştır.

Note. It is based on the new administrative division for sampling design since 2014.

12.4 Harcamaya göre sıralı %20'lik gruplarda tüketim harcamalarının türlerine göre dağılımı, Türkiye, 2018

Distribution of household consumption expenditure by quintiles ordered by expenditure, Turkey, 2018

Harcama türleri Expenditure types	Toplam Total	Harcama grubu-Expenditure groups				
		1.%20 1 st 20%	2.%20 2 nd 20%	3.%20 3 rd 20%	4.%20 4 th 20%	5.%20 5 th 20%
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	20,3	30,9	27,9	25,6	22,7	13,6
Alkollü içecekler, sigara ve tütün-Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	4,0	4,6	5,6	5,1	4,8	2,7
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	4,8	3,1	4,2	4,8	5,5	4,9
Konut ve kira Housing and rent	23,7	37,8	32,5	29,0	24,7	16,8
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri Furniture, houses appliances and home care services	6,5	4,7	5,4	6,2	6,8	6,9
Sağlık-Health	2,2	1,9	1,7	1,8	2,2	2,5
Ulaştırma-Transportation	18,3	5,2	7,8	10,0	13,6	28,2
Haberleşme-Communication	3,8	3,4	3,6	3,8	4,3	3,8
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	2,9	1,5	1,9	2,4	2,7	3,6
Eğitim hizmetleri Educational services	2,3	0,3	0,5	1,0	1,9	3,6
Lokanta ve oteller Restaurants and hotels	6,5	4,6	6,0	6,8	7,0	6,6
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	4,9	2,2	2,8	3,4	3,8	6,8

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2018

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2018

Not. Örneklem tasarımında 2014 yılından itibaren yeni idari bölünüş temel alınmıştır.

Note. It is based on the new administrative division for sampling design since 2014.

13

Tarım
Agriculture

13.1 Tarım ve orman alanları, 2017-2019

Agricultural land and forest area, 2017-2019

(Bin hektar-Thousand hectare)

	2017	2018 ⁽¹⁾	2019*
Toplam tarım alanı			
Total utilized agricultural land	37 964	37 797	37 712
Toplam işlenen tarım alanı -Total arable land	19 998	19 723	19 569
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı			
Area of cereals and other crop products			
Ekilen alan -Sown area	15 498	15 421	15 387
Nadas -Fallow land	3 697	3 513	3 387
Sebze bahçeleri alanı -Area of vegetable gardens	798	784	790
Süs bitkileri alanı -Area of ornamental plants	5	5	5
Toplam uzun ömürlü bitkilerin alanı			
Total land under permanent crops	3 348	3 457	3 525
Diğer meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı			
Area of other fruits, beverage and spices crops	2 085	2 176	2 241
Bağ alanı -Area of vineyard	417	417	405
Zeytin ağaçlarının kapladığı alan			
Area of olive trees	846	864	879
Çayır ve mera arazisi⁽¹⁾			
Land under permanent meadows and pastures ⁽¹⁾	14 617	14 617	14 617
Orman alanı⁽²⁾ -Forest area ⁽²⁾	22 343	22 622	22 622

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

(1) 2001 Genel Tarım Sayımı, Köy Genel Bilgi Anketi sonucudur.

(1) 2001 Census of Agriculture, results of Village Information Survey.

(2) %11 ve daha fazla kapalılıktaki normal orman alanları ile %10 ve daha az kapalılıktaki bozuk orman alanlarını içerir.

(2) Normal forest area having 11% or more than 11% forest tree density and spoiled forest area having 10% or less than 10% forest tree density are included.

13.2 Bitkisel üretim, 2017-2019

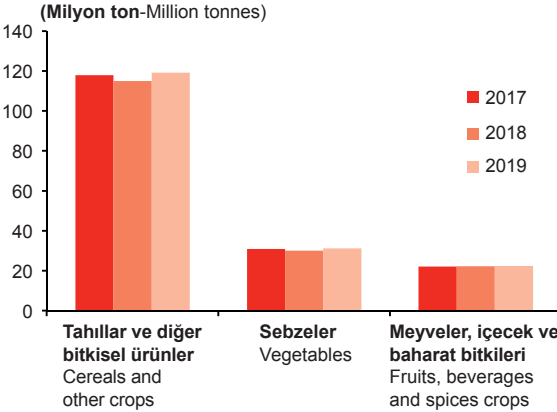
Crop production, 2017-2019

(Bin ton-Thousand tonnes)

	2017	2018 ^(r)	2019
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünler			
Cereals and other crops	118 023	115 099	119 265*
Sebzeler-Vegetables	30 870	30 033	31 090
Meyveler, içecek ve baharat bitkileri			
Fruits, beverages and spices crops	22 109	22 259	22 335

Bitkisel üretim, 2017, 2019

Crop production, 2017, 2019

13.3 Seçilmiş tarla ürünleri üretimi, 2017-2019

Selected field crop productions, 2017-2019

	(Ton-Tonnes)		
	2017	2018	2019
Buğday -Wheat	21 500 000	20 000 000	19 000 000
Mısır (dane) -Maize (seed)	5 900 000	5 700 000	6 000 000
Çeltik -Rice in the husk	900 000	940 000	1 000 000
Arpa -Barley	7 100 000	7 000 000	7 600 000
Patates (diğer) -Potatoes (other)	4 800 000	4 550 000	4 979 824
Nohut -Chick pea	470 000	630 000	630 000
Fasulye (kuru) -Beans (dry)	239 000	220 000	225 000
Mercimek (kırmızı-yeşil) -Lentil (red-green)	430 000	353 000	353 631
Ayçiçeği -Sunflower	1 964 385	1 949 229	2 100 000
Tütün -Tobacco	93 666	75 276 ^(r)	70 000*
Şeker pancarı -Sugar beet	21 149 020	17 436 100 ^(r)	18 085 528*
Pamuk (kültü) -Cotton (raw)	2 450 000	2 570 000	2 200 000

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.4 Seçilmiş sebzelerin üretimi, 2017-2019

Selected vegetable productions, 2017-2019

	(Ton-Tonnes)		
	2017	2018	2019
Soğan (kuru) -Onion (dry)	2 175 911	1 930 695	2 200 000
Havuç -Carrots	569 533	642 837	663 882
Domates -Tomatoes	12 750 000	12 150 000	12 841 990
Hıyar -Cucumber	1 827 782	1 848 273	1 916 645
Biber -Pepper	2 608 172	2 554 974	2 625 669
Patlıcan -Eggplant	883 917	836 284	822 659
Fasulye (taze) -Bean (green)	630 347	580 949	596 074
Kavun -Melon	1 813 422	1 753 942	1 777 059
Karpuz -Water melon	4 011 313	4 031 174	3 870 515
Lahana -Cabbages	778 887	765 276	819 667
Marul -Lettuce	490 423	487 543	499 766

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.5 Seçilmiş meyveler ve içecek bitkileri üretimi, 2017-2019

Selected fruit and beverage productions, 2017-2019

(Ton-Tonnes)

	2017	2018	2019
Üzüm-Grapes	4 200 000	3 933 000	4 100 000
Portakal-Oranges	1 950 000	1 900 000	1 700 000
Mandalina-Mandarin	1 550 469	1 650 000	1 400 000
Limon-Lemons	1 007 133	1 100 000	950 000
Elma-Apples	3 032 164	3 625 960	3 618 752
Armut-Pears	503 004	519 451	530 723
Şeftali-Peaches	771 459	789 457	830 577
Kayısı-Apricots	985 000	750 000	846 606
Kiraz-Cherries	627 132	639 564	664 224
Nar-Pomegranates	502 606	537 847	559 171
Zeytin-Olives	2 100 000	1 500 467	1 525 000
Fındık-Hazelnuts	675 000	515 000	776 046
Çay (yaş çay)-Green tea leaves	1 300 000	1 480 534 ^(r)	1 450 000

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.6 Türlerine göre hayvan sayıları, 2017-2019

Livestock numbers by type, 2017-2019

(Baş-Head)

	2017	2018	2019
Sığır-Cattle	15 943 586	17 042 506	17 688 139
Manda-Buffaloes	161 439	178 397	184 192
Koyun-Sheep	33 677 636	35 194 972	37 276 050
Keçi (kıl)-Goats (ordinary)	10 419 027	10 698 553	10 964 374
Keçi (tiftik)-Goats (angora)	215 645	223 874	241 055
At-Horses	114 047	108 076	102 467
Eşek-Donkey	141 375	133 953	126 912
Katır-Mules	34 360	30 837	29 452
Deve-Camels	1 703	1 708	1 651
Domuz-Pigs	1 361	1 636	1 436

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

Not. Veriler yıl sonu hayvan sayılarıdır.

Note. Data is end of year livestock numbers.

13.7 KÜMES HAYVANCILIĞI VE YUMURTA ÜRETİMİ, 2017-2019

Poultry and egg production, 2017-2019

	(Adet-Number)		
	2017	2018	2019
Tavuk-Chicken	342 801 349	353 561 499	342 567 159
Yumurta tavuğu-Laying hen	121 556 027	124 054 810	120 725 299
Et tavuğu-Broiler	221 245 322	229 506 689	221 841 860
Hindi-Turkey	3 872 460	4 043 332	4 541 102
Kaz-Goose	978 384	1 080 190	1 157 049
Ördek-Duck	491 561	532 841	519 575
Tavuk yumurtası (Bin adet)			
Hen egg (Thousand number)	19 281 196	19 643 711	19 898 126

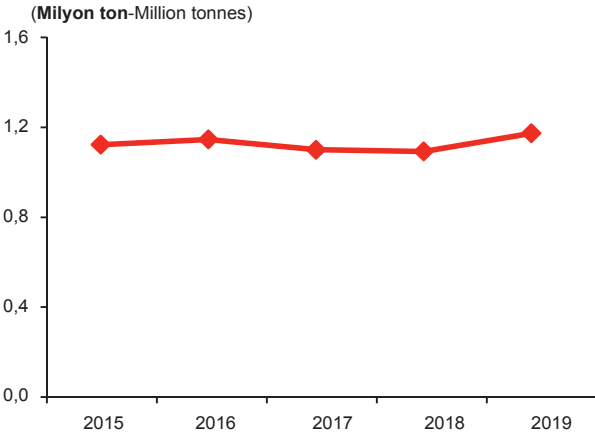
13.8 Kırmızı et üretimi, 2017-2019

Red meat production, 2017-2019

	(Ton-Tonnes)		
	2017	2018	2019
Kırmızı et üretimi-Red meat production	1 126 403	1 118 695	1 201 469
Sığır-Cattle	987 482	1 003 859	1 075 479
Manda-Buffalo	1 339	402	73
Koyun-Sheep	100 058	100 831	109 382
Keçi-Goat	37 525	13 603	16 536

Kırmızı et üretimi, 2015-2019

Red meat production, 2015-2019

13.9 Süt üretimi, 2017-2019

Milk production, 2017-2019

	(Ton-Tonnes)		
	2017	2018	2019
Süt üretimi-Milk production	20 699 893	22 120 716	22 960 379
İnek-Cow	18 762 318	20 036 877	20 782 374
Manda ineği- Buffalo cow	69 401	75 742	79 341
Koyun-Sheep	1 344 779	1 446 271	1 521 455
Keçi-Goat	523 395	561 826	577 209

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.10 Kümes hayvanları et miktarı, 2017-2019

Production quantity of poultry meat, 2017-2019

	(Ton-Tonnes)		
	2017	2018	2019
Tavuk eti-Chicken meat	2 136 734	2 156 671	2 138 451
Hindi eti-Turkeys meat	52 363	69 536	59 640

13.11 Su ürünleri üretim miktarı, 2017-2019

Quantity of fishery products, 2017-2019

	(Ton-Tonnes)		
	2017	2018	2019
Su ürünleri-Fishery products	630 820	628 631	836 524
Avcılıkla elde edilen su ürünleri			
Fishery products by catching	354 318	314 094	463 168
Deniz balıkları ve diğer deniz ürünleri			
Sea fish and other sea products	322 173	283 955	431 572
Deniz balıkları-Sea fish	269 676	222 024	374 726
Diğer deniz ürünleri-Other sea products	52 496	61 931	56 846
İç su ürünleri-Inland water products	32 145	30 139	31 596
Yetiştiricilik-Aquaculture	276 502	314 537	373 356

Not.Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note.Figures in table may not add up to totals due to rounding.

14

Çevre
Environment

14.1 Sektörlere göre CO₂ emisyonu, 2016-2018CO₂ emissions by sectors, 2016-2018

(Bin ton-Thousand tonnes)

Sera gazı kaynakları-Greenhouse gas sources	2016	2017	2018
Toplam-Total	401 239,7	425 329,2^(r)	419 194,7
Enerji-Energy	345 297,9	366 897,6	359 818,8
Yakıt yanması-Fuel combustion	345 139,8	366 740,4	359 644,2
Çevrim ve enerji sektörü-Energy industries	142 679,4	153 557,1	157 443,3
İmalat sanayi ve inşaat			
Manufacturing industries and construction	59 839,6	59 958,3	59 311,2
Ulaştırma-Transport	80 207,8	82 953,4	82 787,8
Diğer sektörler (Konut, tarım, vs.)			
Other sectors (Residential, agriculture, etc.)	62 413,0	70 271,6	60 101,9
Kaçak emisyonlar			
Fugitive emissions from fuels	157,9	157,0	174,5
Karbondioksit taşıma ve depolama			
Carbon dioxide transport and storage	0,1	0,1	0,1
Endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı			
Industrial processes and product use	54 644,7	56 980,5	58 117,2
Mineral ürünleri-Mineral products	42 004,4	44 274,1	43 818,7
Kimya sanayi-Chemical industry	940,0	741,7	1 270,2
Metal üretimi-Metal production	11 554,0	11 813,1	12 821,9
Enerji dışı yakıt ve solvent kullanımı			
Non-energy products from fuels and solvent use	146,2	151,5	206,4
Tarım-Agriculture	1 295,3	1 449,6	1 257,5
Üre uygulaması-Urea application	1 295,3	1 449,6	1 257,5
Atık-Waste	1,8	1,5^(r)	1,2
Atıkların açıkta yakılması			
Open burning of waste	1,8	1,5 ^(r)	1,2
Kişi başı CO₂ emisyonları (Ton/kişi)			
CO ₂ emissions per capita (Tonnes/capita)	5,06	5,30	5,15

Not. Ormancılık ve diğer arazi kullanımından kaynaklanan emisyonlar ve yutaklar dahil edilmemiştir.

Note. The emissions and removals from forestry and other land use are not included.

14.2 Sera gazı emisyonları, 2016-2018

Greenhouse gas emissions, 2016-2018

[CO₂ eşdeğeri-CO₂ equivalent]

(Milyon ton-Million tonnes)

	2016 ^(r)	2017 ^(r)	2018
Toplam-Total	497,7	523,8	520,9
CO₂	401,2	425,3	419,2
CH₄	53,9	54,2	57,6
N₂O	37,4	38,8	38,9
F gazları-F gases	5,2	5,4	5,2

Not. Ormancılık ve diğer arazi kullanımından kaynaklanan emisyonlar ve yutaklar dahil edilmemiştir.

Note. The emissions and removals from forestry and other land use are not included.

14.3 Kükürtdioksit ve partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli hava kalitesi izleme istasyonları, 2019

Most polluted air quality monitoring stations by the annual average concentrations of sulphur dioxide and particulate matter, 2019

(mg/m³)

İl-Provinces	Kükürtdioksit (SO ₂) Sulphur dioxide (SO ₂)	İl-Provinces	Partiküler madde (PM10) Particulate matter (PM10)
	Manisa (Soma)		72
Edirne (Keşan MTHM)	69	Iğdır (Merkez)	118
Hakkari	58	Ağrı (Patnos)	93
Şanlıurfa	34	Kahramanmaraş (Elbistan)	87
Bitlis	31	Ağrı (Merkez)	85

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Source: Ministry of Environment and Urbanization

Not. Bu tablo Hava Kalitesi İzleme İstasyonlardan alınan valide edilmiş saatlik ortalama verilerinden %90 ve üzeri olanlar esas alınarak oluşturulmuştur.

Note. This table is formed by considering validated hourly average data which are 90% and above from air quality monitoring stations.

14.4 Kurumsal sektörlere göre toplam çevre koruma harcamaları, 2016-2018

Environmental protection expenditure by institutional sectors, 2016-2018

	(Milyon TL-Million TL)		
	2016	2017 ⁽¹⁾	2018
Toplam-Total	27 605	34 234	38 215
Genel devlet ve hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşlar-General government and non-profit institutions serving households	9 700	11 376	13 865
Şirketler-Corporations	15 748	20 346	21 627
Hanehalkları-Households	2 157	2 512	2 723

14.5 Belediye çevre göstergeleri, 2014-2018

Environmental indicators for municipalities, 2014-2018

	2014	2016	2018
Toplam belediye sayısı-Total number of municipalities	1 396	1 397	1 399
Belediyelerde çekilen kişi başı günlük su miktarı (Litre/kişi-gün)-Amount of water abstracted per capita in municipalities (Liters/capita-day)	203	217	224
Belediyelerde deşarj edilen kişi başı günlük atık su miktarı (Litre/kişi-gün)-Amount of wastewater discharged per capita in municipalities (Liters/capita-day)	181	183	188
Kişi başı ortalama belediye atık miktarı (Kg/kişi-gün)-Average amount of municipal waste per capita (Kg/capita-day)	1,08	1,17	1,16

14.6 İmalat sanayi çevre göstergeleri, 2014-2018

Environmental indicators of manufacturing industry, 2014-2018

	2014	2016	2018
Anket uygulanan işyeri sayısı			
Number of establishments questioned	9 391	11 011	13 025
Çekilen su miktarı (Bin m³)			
Amount of water abstracted (Thousand m ³)	2 355 547	2 300 646	2 898 246
Deşarj edilen atık su miktarı (Bin m³)			
Amount of wastewater discharged (Thousand m ³)	1 931 282	1 900 356	2 431 855
Toplam atık miktarı (Bin ton)			
Total amount of waste (Thousand tonnes)	15 733	16 267	22 881
Tehlikeli atık miktarı (Bin ton)			
Amount of hazardous waste (Thousand tonnes)	1 008	1 194	3 677

15

Enerji
Energy

15.1 Elektrik santrallerinin toplam kurulu gücü ve enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi, 2016-2018

Total installed capacity of electricity power plants and electricity generation by energy resources, 2016-2018

	2016	2017	2018
Toplam kurulu güç (MW)			
Total power installed capacity (MW)	78 497,4	85 200,0	88 550,8
Brüt üretim (GWh)			
Gross generation (GWh)	274 407,7	297 277,5	304 801,9
Taşkömürü+asfaltit			
Hard coal+asphaltite	5 985,3	5 663,8	5 173,1
İthal kömür-Imported coal	47 717,9	51 118,1	62 988,5
Linyit-Lignite	38 569,9	40 694,4	45 087,0
Fuel oil-Fuel oil	969,1	520,6	328,9
Motorin-Diesel oil	957,2	679,3	0,2
Doğal gaz-Natural gas	89 227,1	110 490,0	92 482,8
Yenilenebilir+Atık+Atık ısı			
Renewable+Wastes+Waste heat	2 371,6	2 972,3	3 622,9
Hidrolik-Hydraulic	67 230,9	58 218,5	59 938,4
Jeotermal+rüzgar-Geothermal+wind	20 335,6	24 031,3	27 380,2
Güneş-Solar	1 043,1	2 889,3	7 799,8

Kaynak: TEİAŞ, Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri

Source: TETC, Electricity Generation-Transmission Statistics of Turkey

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

15.2 Elektrik tüketimi, 2016-2018

Electricity consumption, 2016-2018

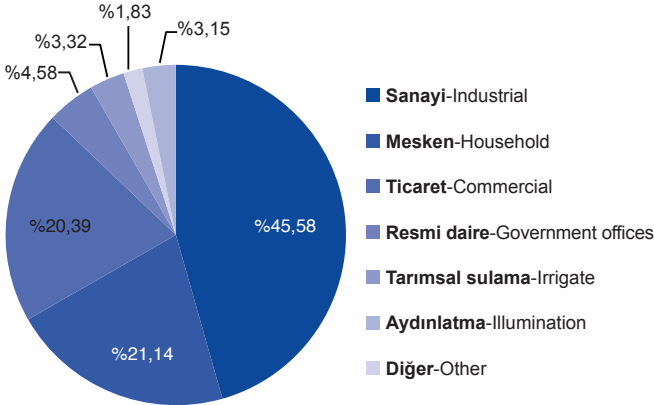
	Miktar-Quantity (GWh)		
	2016	2017	2018
Toplam -Total	231 203,7	249 022,6	258 232,2
Mesken -Household	51 203,8	54 251,3	54 590,5
Ticaret -Commercial	43 551,3	49 376,8	52 665,9
Resmi daire -Government offices	9 084,3	10 130,7	11 836,4
Sanayi -Industrial	108 297,6	116 482,6	117 711,7
Tarımsal sulama -Irrigate	6 110,3	6 049,4	8 567,3
Aydınlatma -Illumination	4 228,8	4 397,0	4 724,7
Diğer ⁽¹⁾ -Other ⁽¹⁾	8 727,6	8 334,8	8 135,7

Kaynak: TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri

Source: TEDC, Electricity Distribution and Consumption Statistics of Turkey

(1) Tarım, hayvancılık, balıkçılık, içme ve kullanma suyu pompaj tesisleri, kamuya ait hizmetler vb. tüketimleri içerir.

(1) It includes consumption in agriculture, livestock, fishery sector and municipal water abstraction pumping facilities, and other public services etc.

Elektrik tüketimi, 2018
Electricity consumption, 2018

16

Ulaştırma ve Haberleşme Transportation and Communication

16.1 Otoyol, devlet, il ve köy yolları uzunluğu, 2017-2019

Length of motorways, state highways, provincial roads and village roads, 2017-2019

	(Km)		
	2017	2018	2019
Otoyol -Motorways	2 657	2 842	3 060
Devlet yolu -State highways	31 066	31 021	31 006
İl yolu -Provincial roads	33 896	34 153	34 165
Köy yolu -Village roads	179 895	179 537	182 500

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Source: General Directorate of Highways, Ministry of Environment and Urbanization

16.2 Otoyol, devlet ve il yolları üzerinde seyir ve taşımalar, 2017-2019

Circulation and transportation on motorways, state highways and provincial roads, 2017-2019

	(Milyon-Million)		
	2017	2018	2019
Taşıt-km -Vehicle-km	127 997	131 625	135 485
Otoyol -Motorways	23 260	23 616	26 306
Devlet yolu -State highways	86 507	89 045	90 177
İl yolu -Provincial roads	18 230	18 964	19 002
Ton-km -Tonne-km	262 739	266 502	267 579
Otoyol -Motorways	60 407	62 118	66 648
Devlet yolu -State highways	182 172	183 705	180 864
İl yolu -Provincial roads	20 160	20 679	20 067
Yolcu-km -Passenger-km	314 734	329 363	339 601
Otoyol -Motorways	65 114	66 390	73 502
Devlet yolu -State highways	209 204	220 255	223 487
İl yolu -Provincial roads	40 416	42 718	42 612

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Highways

16.3 Motorlu kara taşıtları sayısı, 2017-2019

The number of road motor vehicles, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam -Total	22 218 945	22 865 921	23 156 975
Otomobil -Car	12 035 978	12 398 190	12 503 049
Minibüs -Minibus	478 618	487 527	493 373
Otobüs -Bus	221 885	218 523	213 358
Kamyonet -Small truck	3 642 625	3 755 580	3 796 919
Kamyon ⁽¹⁾ -Truck ⁽¹⁾	838 718	845 462	844 481
Motosiklet -Motorcycle	3 102 800	3 211 328	3 331 326
Özel amaçlı taşıtlar			
Special purpose vehicles	60 099	63 359	65 470
Traktör -Tractor	1 838 222	1 885 952	1 908 999

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

(1) Ağır tonajlı yük taşıtlarını da kapsar (çekici, damperli kamyon, tanker, çöp kamyonu vb.).

(1) It also covers heavy vehicles (tractor truck, dumper truck, tanker, garbage truck etc.).

16.4 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı, 2018, 2019

Number of road motor vehicles registered and withdrawn in the year, 2018, 2019

	Yıl içinde kaydı yapılan		Yıl içinde kaydı silinen	
	Vehicles registered during the year		Vehicles withdrawn during the year	
	2018	2019	2018	2019
Toplam -Total	903 274	671 131	256 298	380 077
Otomobil -Car	526 235	386 748	162 901	282 428
Minibüs -Minibus	10 432	6 525	5 096	4 395
Otobüs -Bus	6 538	4 347	6 720	4 818
Kamyonet -Small truck	129 871	76 659	17 649	35 842
Kamyon ⁽¹⁾ -Truck ⁽¹⁾	19 245	10 391	10 614	9 780
Motosiklet -Motorcycle	157 012	154 627	48 851	35 578
Özel amaçlı taşıtlar				
Special purpose vehicles	1 970	1 614	465	695
Traktör -Tractor	51 971	30 220	4 002	6 541

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

(1) Ağır tonajlı yük taşıtlarını da kapsar (çekici, damperli kamyon, tanker, çöp kamyonu vb.).

(1) It also covers heavy vehicles (tractor truck, dumper truck, tanker, garbage truck etc.).

16.5 Kullanılan yakıt türüne göre motorlu kara taşıt sayısı, 2017-2019

Number of road motor vehicles by kind of fuel used, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam-Total	22 218 945	22 865 921	23 156 975
Benzin-Gasoline	6 321 658	6 390 297	6 427 550
Dizel-Diesel	11 102 943	11 592 878	11 865 482
LPG- LPG	4 705 599	4 785 035	4 749 808
Elektrik-Hibrit-Electric-Hybrid	18 261	30 167	49 744
Bilinmiyor⁽¹⁾-Unknown⁽¹⁾	70 484	67 544	64 391

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

(1) Yakıt türü bilinmeyenler, ruhsat işlemlerinde yakıt türü boş bırakılan veya sehven hatalı veri girişi yapılan taşıtlar ile elektrikli taşıtları kapsamaktadır.

(1) Unknown includes the motor vehicles that the type of fuel field in the licence is filled incorrectly or left blank and electric vehicles.

16.6 Karayolu trafik kazaları, 2017-2019

Road traffic accidents, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam kaza-Total accident	1 202 716	1 229 364	1 168 144
Maddi hasarlı kaza			
Accidents involving material loss only	1 020 047	1 042 832	993 248
Ölümlü, yaralanmalı kaza			
Accidents involving death or injury	182 669	186 532	174 896
Ölü sayısı⁽¹⁾-Number of persons killed⁽¹⁾	7 427	6 675	5 473
Yaralı sayısı-Number of persons injured	300 383	307 071	283 234

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı

Source: General Directorate of Public Security, General Command of Gendarmerie

(1) Kaza yerinde tespit edilen ölümler ile trafik kazasında yaralanıp sağlık kuruluşuna sevk edilenlerden kazanın sebep ve tesiriyle 30 gün içinde ölenleri kapsamaktadır.

(1) Persons killed include the deaths at the accident scene and the deaths within 30 days after the traffic accidents due to related accident and its impacts for people who were injured and sent to health facilities.

16.7 Demiryollarında hat uzunluğu, yolcu ve yük taşımacılığı, 2017-2019

Length of railways, passenger and freight transport in railways,
2017-2019

	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019
Hat uzunluğu (Km)			
Length of railways (Km)	12 608	12 740	12 803
Yük miktarı (Bin ton)			
Freight amount (Thousand tonnes)	28 469	31 673	33 536
Ton-kilometre (Bin)			
Tonne-kilometer (Thousand)	12 763 000	14 481 000	14 706 559
Yolcu sayısı⁽¹⁾ (Bin)			
Number of passenger ⁽¹⁾ (Thousand)	182 790	185 010	246 013
Yolcu-kilometre⁽¹⁾ (Bin)			
Passenger-kilometer ⁽¹⁾ (Thousand)	8 465 000	8 938 000	14 259 106

Kaynak: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü, Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş.

Source: General Directorate of State Railways, State Railways Transportation Inc.

(1) Yolcu sayısı ve yolcu-kilometre değerlerine İZBAN, Marmaray ve Başkentray verileri dahildir.

(1) Data regarding İZBAN, Marmaray and Baskentray is included in number of passenger and passenger-kilometer figures.

16.8 Demiryollarındaki kazalar, 2017-2019

Railway accidents, 2017-2019

	2017	2018	2019
Toplam kaza -Total accident	53	71	83
Ölü sayısı -Number of persons killed	41	76	54
Yaralı sayısı -Number of persons injured	24	51	28

Kaynak: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Railways

16.9 Havalimanlarında toplam yolcu ve yük trafiği, 2017-2019

Total passenger and freight traffic at the airports, 2017-2019

	2017	2018	2019
Yolcu-Passenger	193 045 343	210 498 164	208 373 696
İç hat-Domestic	109 511 390	112 911 108	99 946 572
Dış hat-International	83 533 953	97 587 056	108 427 124
Yük⁽¹⁾ (Ton)-Freight⁽¹⁾ (Tonnes)	3 481 211	3 855 231	4 090 168
İç hat-Domestic	884 810	886 025	833 769
Dış hat-International	2 596 401	2 969 206	3 256 399

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Airports Authority

(1) Yük verileri kargo, posta ve bagajı kapsamaktadır.

(1) Freight data covers cargo, mail and baggage.

16.10 Kabotaj ve uluslararası denizyolu taşıması, 2017-2019

Cabotage and international maritime transport, 2017-2019

	(Ton-Tonnes)		
	2017	2018	2019
Toplam elleçleme-Total handling	471 173 896	460 153 560	484 168 412
İthalat ve ihracat-Import and export	347 348 092	328 969 455	353 081 390
Kabotaj-Cabotage	60 396 079	59 555 845	56 112 724
Transit yük-Transit freight	63 429 725	71 628 260	74 974 298

Kaynak: Denizcilik Genel Müdürlüğü

Source: Directorate General of Maritime

16.11 Sabit telefon, cep telefonu ve internet abone sayısı, 2017-2019

Number of fixed telephone, mobile phone and internet subscribers, 2017-2019

	2017	2018	2019
Sabit telefon-Fixed telephone	11 308 444	11 633 461	11 532 903
Cep telefonu-Mobile phone	77 800 170	80 117 999	80 790 877
İnternet-Internet	68 869 578	74 500 089	76 639 695

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Source: Information and Communication Technologies Authority

17

İş İstatistikleri Business Statistics

17.1 Sanayi ve hizmet sektörlerinde istihdam ve temel göstergeler, 2018*
[Finans ve sigorta faaliyetleri hariç]

	Girişim sayısı Number of enterprises	Çalışanlar sayısı Number of persons employed	Ücretli çalışanlar sayısı Number of employees
NACE Rev.2			
Türkiye-Turkey	3 160 396	16 156 782	13 541 793
Madencilik ve taşocakçılığı			
Mining and quarrying	5 069	134 142	132 559
İmalat-Manufacture	395 816	4 115 608	3 820 080
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı-Electricity, gas, steam and air conditioning supply	5 346	114 087	111 732
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme-Water supply; sewerage, waste management and remediation	4 255	80 090	77 513
İnşaat-Construction	233 239	1 833 249	1 683 575
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı-Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	1 141 199	3 821 615	2 860 419
Ulaştırma ve depolama	459 117	1 381 684	952 199
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	292 204	1 280 457	1 019 967
Bilgi ve iletişim	38 366	228 856	204 366
Gayrimenkul faaliyetleri-Real estate activities	53 809	131 238	84 124
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	214 727	753 186	577 255
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	56 403	1 150 877	1 118 670
Eğitim-Education	23 711	357 292	344 143
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	42 940	391 723	358 764
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	27 885	84 581	59 969
Diğer hizmet faaliyetleri	166 310	298 097	136 458

17.1 Employment and basic indicators in industry and service sectors, 2018*
[Except financial and insurance activities]

(Milyon TL-Million TL)					
Personel maliyeti Personnel costs	Mal ve hizmetlerin toplam satın alışları Total purchases of goods and services		Mal ve hizmet stoęundaki deęişimler Change in stocks of goods and services	Üretim değeri Production value	Faktör maliyetiyle katma değer Value added at factor costs
	Ciro Turnover				
584 600	7 826 632	6 964 966	374 457	4 727 602	1 221 223
8 221	56 176	38 408	3 183	54 305	22 094
185 452	2 205 284	1 878 480	120 255	2 089 572	460 281
8 355	280 297	236 557	1 752	287 186	51 877
5 163	39 759	29 078	1 279	35 815	12 534
54 294	638 717	584 457	107 843	604 868	92 339
112 682	3 381 114	3 274 945	109 880	538 926	237 416
45 320	463 162	390 619	5 790	386 079	82 174
33 628	149 396	106 871	6 749	142 411	50 586
18 293	131 911	95 612	2 400	124 142	40 631
3 932	48 953	42 636	6 324	49 761	13 749
26 769	133 786	96 514	4 770	128 688	43 299
43 343	173 208	124 628	1 752	163 196	52 693
16 065	31 797	15 441	479	31 534	17 970
15 792	47 308	26 398	817	47 080	22 078
3 656	31 709	13 103	344	31 444	17 767
3 634	14 054	11 219	841	12 595	3 735

17.2 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2018

Employment and basic indicators in financial sectors, 2018

	Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç)	Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler
NACE Rev.2	Financial service activities (Except insurance and pension funding)	Insurance, reinsurance and pension funding (Except compulsory social security)	Activities auxiliary to financial services and insurance activities
Girişim sayısı-Number of enterprises	218	62	17 573
Çalışanların yıllık ortalama sayısı			
Annual average number of persons engaged	226 897	20 111	70 402
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı			
Annual average number of employees	226 869	20 108	57 614
Ücretli çalışan kadın sayısı			
Number of female employees	109 816	11 261	27 336
Ücretli çalışan erkek sayısı			
Number of male employees	117 053	8 847	30 278
Personel maliyeti (Milyon TL)			
Personnel cost (Million TL)	30 252	2 825	3 551
Maaş ve ücretler (Milyon TL)			
Wages and salaries (Million TL)	25 893	2 474	3 062
Sosyal Güvenlik masrafları (Milyon TL)			
Contributions to Social Security (Million TL)	4 359	351	489
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL)			
Purchase of goods and services (Million TL)	72 747	31 295	4 557
Üretim değeri (Milyon TL)			
Production value (Million TL)	300 665	49 993	11 422
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL)-Value added at factor cost (Million TL)			
	227 918	18 698	6 865

17.3 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen seçilmiş sanayi ürünlerinin üretimi, 2016-2018

Production of selected industrial products, derived from enterprises active in industry sector with 20 or more employees, 2016-2018

Sanayi ürünleri Industrial products	2016	2017	2018
Otomobil (Adet)			
Automobile (Piece)	1 367 725	1 555 539	1 411 000
Ev tipi buzdolabı ve dondurucular (Adet)			
Domestic refrigerators and freezers (Piece)	8 405 132	8 821 814	8 472 177
Çimento (Ton)			
Cement (Tonnes)	78 457 806	83 556 056	78 992 172
Hazır beton (Ton)			
Ready-mixed concrete (Tonnes)	179 370 200	191 019 688	196 159 813
Şeker kristal ve küp (rafine edilmiş) (Ton)			
Sugar crystal and cube (refined) (Tonnes)	2 416 855	2 789 430	3 035 090
Çay (Ton)			
Tea (Tonnes)	283 774	316 457	297 203
Ayçiçeği yağı, ham (Ton)			
Sunflower-seed oil, crude (Tonnes)	731 135	677 164	733 903
Margarin vb. yenilebilir katı yağlar (Ton)			
Margarine and similar edible fats (Tonnes)	723 837	743 531	659 688
Makine halıları (m²)			
Machine carpets (m ²)	105 699 346	111 560 110	112 272 019
Ayakkabılar, sayası deri olan (Çift)			
Footwear with uppers of leather (Pairs)	66 050 921	72 238 900	69 416 482
Deterjanlar ve yıkama müstahzarları (Ton)			
Detergents and washing preparations (Tonnes)	1 941 533	2 020 821	2 251 225

17.4 Ciro endeksleri yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019

Turnover indices rate of annual change⁽¹⁾, 2017-2019
[2015=100]

	(%)		
	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	26,7	24,4	13,6
Sanayi-Industry	29,4	30,3	12,8
İnşaat-Construction	25,9	22,8	-7,1
Ticaret-Trade	25,5	20,2	16,2
Hizmet-Services	25,6	26,9	19,0

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

17.5 Sanayi üretim endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019

Industrial production index rate of annual change⁽¹⁾, 2017-2019
[2015=100]

	(%)		
	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾
Toplam sanayi (B-D)-Total industry (B-D)	9,0	1,3	-0,5
B-Madencilik ve taşocaklığı			
B-Mining and quarrying	11,1	3,1	1,5
C-İmalat sanayi			
C-Manufacturing	8,9	1,2	-0,7
D-Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı			
D-Electricity, gas, steam and air conditioning supply	8,4	1,2	0,0
ARM-Ara malı-ING-Intermediate goods	9,4	0,0	-3,6
DLT-Dayanıkl tüketim malı			
DCOG-Durable consumer goods	8,1	-1,2	-2,2
DZT-Dayanıksız tüketim malı			
NDCOG-Non-durable consumer goods	6,6	4,3	2,6
ENJ-Enerji-NRG-Energy	7,6	1,7	4,8
SEM-Sermaye malı-CAG-Capital goods	12,5	-0,1	0,1

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

17.6 Perakende satış hacmi endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019
 Retail sales volume index rate of annual change⁽¹⁾, 2017-2019
 [2015=100]

	(%)		
	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾
Perakende ticaret-Retail trade	5,7	1,5	-0,1
Gıda, içecek ve tütün			
Food, drinks and tobacco	2,2	5,7	-0,4
Gıda dışı (otomotiv yakıtı hariç)			
Non-food (except automotive fuel)	7,6	-0,2	0,2
Bilgisayar, bilgisayar donanım ve yazılımları, kitap, iletişim aygıtları vb.-Computers, peripheral units and software, books, telecommunications equipment, etc.	5,1	-3,0	1,9
Ses ve görüntü cihazları, hırdavat, boya ve cam, elektrikli ev aletleri, mobilya vb.			
Audio and video equipment, hardware, paints and glass, electrical household appliances, furniture, etc.	9,1	-9,6	-15,7
Tekstil, giyim ve ayakkabı			
Textiles, clothing and footwear	8,7	8,7	11,6
Eczacılık ürünleri, tıbbi ve ortopedik ürünler, kozmetik ve kişisel bakım malzemeleri			
Pharmaceutical goods, medical and orthopedic goods, cosmetic and toilet articles	2,8	9,4	3,4
Posta yoluyla veya internet üzerinden			
Via mail orders and internet	16,2	21,5	37,9
Otomotiv yakıtı-Automotive fuel	6,1	0,2	-0,1

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

17.7 Yapı sahipliğine göre yapılacak yeni ve ilave yapılar, 2017-2019

New buildings and additions by type of investor, 2017-2019

[Yapı ruhsatına göre-According to construction permits]

	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019*
Toplam-Total			
Bina sayısı			
Number of building	161 921	104 143	53 819
Yüzölçüm (m²)			
Floor area (m ²)	287 333 966	148 155 001	70 493 433
Değer (Milyon TL)-Value (Million TL)	312 108	202 769	114 053
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	1 405 447	663 200	305 938
Devlet sektörü-Public sector			
Bina sayısı			
Number of building	9 066	8 570	5 547
Yüzölçüm (m²)			
Floor area (m ²)	40 224 093	26 932 697	14 132 149
Değer (Milyon TL)-Value (Million TL)	43 345	36 376	22 865
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	93 710	50 276	27 669
Özel sektör-Private sector			
Bina sayısı			
Number of building	150 693	93 683	47 595
Yüzölçüm (m²)			
Floor area (m ²)	241 408 652	118 002 112	54 812 574
Değer (Milyon TL)-Value (Million TL)	262 448	161 874	88 773
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	1 293 505	604 154	274 178
Yapı kooperatifi-Construction cooperative			
Bina sayısı			
Number of building	2 162	1 890	677
Yüzölçüm (m²)			
Floor area (m ²)	5 701 221	3 220 192	1 548 710
Değer (Milyon TL)-Value (Million TL)	6 315	4 519	2 415
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	18 232	8 770	4 091

17.8 Yapı sahipliğine göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar, 2017-2019

Completed or partially completed new buildings and additions by type of investor, 2017-2019

[Yapı kullanma izin belgesine göre-According to occupancy permits]

	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019*
Toplam-Total			
Bina sayısı			
Number of building	118 802	127 044	93 279
Yüzölçüm (m²)			
Floor area (m ²)	163 356 035	174 487 850	149 264 217
Değer (Milyon TL)-Value (Million TL)	178 445	241 941	242 421
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	833 517	893 544	734 373
Devlet sektörü-Public sector			
Bina sayısı			
Number of building	4 383	6 048	5 354
Yüzölçüm (m²)			
Floor area (m ²)	18 058 226	20 136 299	19 067 913
Değer (Milyon TL)-Value (Million TL)	19 700	27 769	30 851
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	46 087	64 440	54 709
Özel sektör-Private sector			
Bina sayısı			
Number of building	111 579	118 217	85 902
Yüzölçüm (m²)			
Floor area (m ²)	141 015 131	150 719 291	127 276 645
Değer (Milyon TL)-Value (Million TL)	154 124	209 258	206 972
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	768 462	813 041	667 866
Yapı kooperatifi-Construction cooperative			
Bina sayısı			
Number of building	2 840	2 779	2 023
Yüzölçüm (m²)			
Floor area (m ²)	4 282 678	3 632 260	2 919 659
Değer (Milyon TL)-Value (Million TL)	4 621	4 915	4 598
Daire sayısı			
Number of dwelling unit	18 968	16 063	11 798

17.9 İnşaat maliyet endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019
 Construction cost index rate of annual change⁽¹⁾, 2017-2019
 [2015=100]

	(%)		
	2017	2018	2019
İnşaat-Construction			
Toplam-Total	16,18	25,65	10,76
Malzeme-Material	19,94	29,21	4,93
İşçilik-Labour	8,37	17,45	25,55
Binalar-Buildings			
Toplam-Total	15,83	26,26	11,04
Malzeme-Material	19,68	30,21	5,12
İşçilik-Labour	8,08	17,43	25,7
Bina dışı yapılar-Civil engineering			
Toplam-Total	17,33	23,67	9,84
Malzeme-Material	20,72	26,09	4,33
İşçilik-Labour	9,45	17,48	24,96

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Rate of annual change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

18

İşgücü Girdi Göstergeleri Labour Input Indicators

18.1 İstihdam endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019

Employment index rate of annual change⁽¹⁾, 2017-2019
[2015=100]

	(%)		
	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	3,7	0,1	-4,7
Sanayi-Industry	2,6	1,7	-1,4
İnşaat-Construction	4,2	-2,1	-25,9
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	4,1	-0,3	-1,6

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.2 Çalışılan saat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019

Hours worked index rate of annual change⁽¹⁾, 2017-2019
[2015=100]

	(%)		
	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	3,5	-1,8	-6,3
Sanayi-Industry	2,7	-1,0	-2,8
İnşaat-Construction	5,3	-6,1	-27,9
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	3,6	-1,2	-3,0

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.3 Brüt ücret-maaş endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019
 Gross wages-salaries index rate of annual change⁽¹⁾, 2017-2019
 [2015=100]

	(%)		
	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	13,4	15,9	18,3
Sanayi-Industry	13,2	18,7	20,7
İnşaat-Construction	14,9	13,1	-6,2
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	13,2	14,6	21,0

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.4 Saatlik işgücü maliyeti endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019
 Hourly labour cost index rate of annual change⁽¹⁾, 2017-2019
 [2015=100]

	(%)		
	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019 ⁽¹⁾
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	9,2	18,4	25,6
Sanayi-Industry	9,9	20,2	23,2
İnşaat-Construction	9,2	21,4	29,7
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	8,9	16,2	24,2

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.5 Saatlik kazanç endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019Hourly earnings cost index rate of annual change⁽¹⁾, 2017-2019
[2015=100]

	(%)		
	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	9,4	18,2	26,1
Sanayi-Industry	10,2	20,0	24,0
İnşaat-Construction	9,3	20,7	29,7
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	9,2	16,1	24,5

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.6 Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019Hourly labour cost excluding earnings index rate of annual change⁽¹⁾,
2017-2019
[2015=100]

	(%)		
	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	7,7	19,6	22,8
Sanayi-Industry	8,4	21,5	19,0
İnşaat-Construction	9,1	24,9	29,7
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	7,3	17,0	22,4

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

19

Bilim ve Teknoloji
Science and Technology

19.1 Hanelerde bilişim teknolojileri bulunma oranı, 2017-2019

Availability of information and communication technologies devices in households, 2017-2019

	(%)		
	2017	2018	2019
Masaüstü bilgisayar (PC)-Desktop computer	20,3	19,2	17,6
Taşınabilir bilgisayar (Dizüstü, netbook)			
Portable computer (Laptop, netbook)	36,7	37,9	37,9
Tablet bilgisayar-Tablet computer	29,7	28,4	26,7
Cep telefonu (Akıllı telefonlar dahil)			
Mobile phone (incl. smart phone)	97,8	98,7	98,7
Oyun konsolu-Game console	5,5	5,6	5,8
İnternete bağlanabilen TV-Smart TV	28,5	32,1	37,7

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2017-2019

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey in Households and by Individuals, 2017-2019

19.2 Hanelerde İnternet erişim imkanı ve kullanılan İnternet bağlantı türleri, 2017-2019

Households with access to the Internet and type of Internet connection, 2017-2019

	(%)		
	2017	2018	2019
İnternet erişimi-Internet access	80,7	83,8	88,3
Genişbant bağlantı-Broadband	78,3	82,5	87,9
Darband bağlantı-Narrowband	2,4	7,6	7,9
Genişbant bağlantı türleri⁽¹⁾			
Types of broadband Internet connection ⁽¹⁾			
Sabit genişbant (ADSL, kablolu internet (Uydunet, fiber bağlantı vb.)-Fixed broadband (ADSL, cable, optic fibre, etc.)	40,0	44,5	49,1
Mobil genişbant (3G, 4,5G cep telefonu/akıllı telefon ya da modem üzerinden)-Mobile broadband (3G, 4,5G via mobile phone/smart phone or modem)	72,4	79,4	86,9

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2017-2019

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey in Households and by Individuals, 2017-2019

(1) Birden fazla seçenek işaretlenebildiği için toplam 100 olmayabilir.

(1) Respondents may choose more than one option, therefore total don't give 100.

19.3 En son kullanım zamanına ve cinsiyete göre İnternet kullanım oranları, 2018, 2019

Percentage of Internet usage by latest usage and sex, 2018, 2019

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

	(%)					
	2018			2019		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
İnternet kullananlar						
Internet users	72,9	80,4	65,5	75,3	81,8	68,9
Son üç ay içinde (Ocak-Mart 2018, 2019)						
Within the last three months (January-March 2018, 2019)	71,0	78,2	63,9	74,0	80,4	67,6
Üç ay ile bir yıl arasında (Nisan 2017, 2018-Aralık 2017, 2018)						
Between three months and a year ago (April 2017, 2018-December 2017, 2018)	0,9	1,0	0,8	0,6	0,5	0,6
Bir yıldan çok (Mart 2018, 2019 öncesi)						
More than one year ago (Before March 2018, 2019)	0,9	1,1	0,8	0,8	0,9	0,6
Hiç kullanmadı- Never used it	27,1	19,6	34,5	24,7	18,2	31,1

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2018, 2019

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey in Households and by Individuals, 2018, 2019

19.4 Son üç ay içinde bireylerin yaş grubuna ve cinsiyetine göre İnternet kullanım oranları, 2018, 2019

Individuals using Internet in the last three months by age groups and sex, 2018, 2019

[Ocak-Mart 2018, 2019-January-March, 2018, 2019]

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

Yaş grubu	(%)					
	2018			2019		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Age group	Total	Male	Female	Total	Male	Female
16-24	90,7	94,7	86,5	90,8	94,8	86,6
25-34	90,1	94,5	85,6	91,7	95,2	88,2
35-44	80,7	88,3	73,0	85,9	91,9	79,9
45-54	61,5	71,8	51,1	68,5	77,3	59,6
55-64	39,2	47,8	30,8	42,6	52,2	33,2
65-74	17,0	23,0	11,9	19,8	25,3	15,0

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2018, 2019

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey in Households and by Individuals, 2018, 2019

19.5 Son üç ay içinde bireylerin eğitim durumuna ve cinsiyetine göre İnternet kullanım oranları, 2018, 2019

Individuals using Internet in the last three months by education level and sex, 2018, 2019

[Ocak-Mart 2018, 2019-January-March 2018, 2019]

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

Eğitim durumu Education level	2018			2019		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Bir okul bitirmede						
Literate without a diploma	16,2	25,4	13,6	18,7	25,3	17,0
İlkokul-Primary school	54,0	57,3	50,9	59,0	60,2	57,8
İlköğretim/Ortaokul veya mesleki ortaokul						
Secondary and vocational secondary school	86,5	87,6	84,9	87,3	88,9	85,1
Lise veya mesleki lise						
High and vocational high school	92,3	91,7	93,2	94,5	94,5	94,6
Üniversite/yüksek lisans/doktora						
Higher education	97,7	97,6	98,0	98,0	97,5	98,7

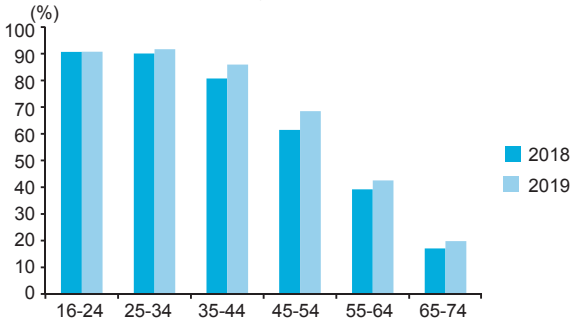
Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2018, 2019

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey in Households and by Individuals, 2018, 2019

Yaş grubuna göre İnternet kullanım oranları, 2018, 2019

Individuals using Internet by age groups, 2018, 2019

[Ocak-Mart 2018, 2019-January-March 2018, 2019]

Veri için tablo 19.4'e bakınız.
For data, see table 19.4.

19.6 Son üç ay içinde bireylerin işgücü durumuna ve cinsiyetine göre İnternet kullanım oranları, 2018, 2019

Individuals using Internet in the last three months by employment situation and sex, 2018, 2019

[Ocak-Mart 2018, 2019-January-March 2018, 2019]

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

(%)

İşgücü durumu Employment situation	2018			2019		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
İşgücüne dahil olanlar In labour force						
Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli Regular or casual employee	89,7	89,1	91,5	92,9	92,7	93,5
İşveren-Employer	95,2	95,4	93,9	93,9	94,3	90,8
Kendi hesabına çalışan Self-employed	66,5	66,0	70,7	71,2	71,5	68,4
Ücretsiz aile işçisi Unpaid family worker	46,8	85,6	30,7	49,6	79,9	37,0
İşsiz-Unemployed	86,4	82,2	95,0	85,9	82,4	94,2
İşgücüne dahil olmayanlar Not in labour force						
Eğitim/Öğretime devam ediyor Student	94,8	95,7	93,8	94,2	95,0	93,4
Ev işleri ile meşgul (çocuk, yaşlı, hasta vb. kişilerin bakımı dahil) Houseworks	54,1	46,7	54,2	57,9	46,1	58,0
Emekli veya işi bırakmış Retired or given up business	48,5	44,8	59,8	51,9	47,5	64,5
Engelli veya hasta (çalışamaz halde) Permanently disabled or disabled	24,1	27,1	18,7	21,3	27,7	11,1
Ailevi ve kişisel nedenler Private and family reasons	78,6	85,6	70,7	88,5	86,5	91,3

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2018, 2019

Source: TurkStat, Information and Communication Technology (ICT) Usage Survey in Households and by Individuals, 2018, 2019

19.7 Büyüklük grubuna göre bilgisayar kullanan ve İnternet erişimine sahip olan girişimler, 2018, 2019

Enterprises which have Internet access and use computer by size group, 2018, 2019

Çalışan sayısına göre büyüklük grubu	Bilgisayar kullanımı		İnternet erişimi	
	Computer usage		Internet access	
	2018	2019	2018	2019
Size class breakdown				
Toplam -Total	97,0	96,7	95,3	94,9
10-49	96,6	96,2	94,7	94,1
50-249	99,0	99,1	97,8	98,7
250+	99,4	99,8	99,2	99,7

Kaynak: TÜİK, Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2018, 2019

Source: Information and Communication Technology (ICT) Usage in Enterprises, 2018, 2019

19.8 Biyoteknoloji faaliyetinde bulunan girişimler, 2016-2018

Number of enterprises active in biotechnology, 2016-2018

Büyüklük grubu-Size group	(Sayı-Number)		
	2016	2017	2018
Toplam -Total	341	344	347
1-9	270	267	257
10-49	35	42	50
50-249	16	16	20
250+	20	19	20

Kaynak: TÜİK, Biyoteknoloji Araştırması, 2018

Source: TurkStat, Biotechnology Survey, 2018

19.9 Araştırma geliştirme faaliyetleri istatistikleri, 2016-2018

Statistics on research and development activities, 2016-2018

	2016	2017	2018
Gayrisafi yurt içi Ar-Ge harcaması/GSYH (%)			
GERD/GDP (%)	0,94	0,96	1,03
Toplam Ar-Ge harcaması (Cari fiyatlarla) (Milyon TL)			
Total R&D expenditure (In current prices) (Million TL)	24 641	29 855	38 534
Mali ve mali olmayan şirketler (Milyon TL)			
Financial and non-financial corporations (Million TL)	13 359	16 981	23 289
Genel devlet (Milyon TL)⁽¹⁾			
General government (Million TL) ⁽¹⁾	2 338	2 858	3 559
Yükseköğretim (Milyon TL)			
Higher education sector (Million TL)	8 944	10 016	11 685
Satınalma gücü paritesi (Milyon ABD \$)			
Purchasing power parity (Million US \$)	18 389	20 579	23 906
Dolar (Milyon ABD \$)⁽²⁾-US Dollar (Million \$)⁽²⁾	8 150	8 177	8 164
Ar-Ge insan kaynağı (Sayı)			
R&D personnel (Headcount)	242 213	266 478	289 791
Ar-Ge insan kaynağı (TZE)-R&D personnel (FTE)	136 953	153 552	172 119

Kaynak: TÜİK, Araştırma-Geliştirme Faaliyetleri Araştırması, 2016-2018

Source: TurkStat, Research and Development Activities Survey, 2016-2018

(1) Kar amacı olmayan kuruluşlar da dahildir.

(1) It includes private non-profit sector as well.

(2) İthalat ağırlıklı ortalama dolar kuru.

(2) Import weighted average exchange rate (US \$).

20

Dış Ticaret
Foreign Trade

20.1 Dış ticaret göstergeleri, 2017-2019

Main indicators of foreign trade, 2017-2019

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

	2017	2018	2019*
İhracat (Milyon ABD \$)			
Exports (Million US \$)	164 495	177 169	180 836
Değişim (%) -Change (%)	10,2	7,7	2,1
İthalat (Milyon ABD \$)			
Imports (Million US \$)	238 715	231 152	210 343
Değişim (%) -Change (%)	18,1	-3,2	-9,0
Dış ticaret dengesi (Milyon ABD \$)			
Balance of foreign trade (Million US \$)	- 74 221	- 53 984	- 29 508
Dış ticaret hacmi (Milyon ABD \$)			
Volume of foreign trade (Million US \$)	403 210	408 321	391 179
İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)			
Proportion of imports covered by exports (%)	68,9	76,6	86,0

20.2 En çok ihracat ve ithalat yapılan 10 ülke, 2019*

Top 10 countries by exports and imports, 2019*

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

Ülke-Country	İhracat Exports	Ülke-Country	İthalat Imports
Toplam -Total	180 836	Toplam -Total	210 343
Almanya -Germany	16 617	Rusya Federasyonu -Russia	23 115
Birleşik Krallık -United Kingdom	11 279	Almanya -Germany	19 279
Irak -Iraq	10 223	Çin -China	19 128
İtalya -Italy	9 753	ABD -USA	11 847
ABD -USA	8 971	İtalya -Italy	9 350
İspanya -Spain	8 139	Fransa -France	6 760
Fransa -France	7 946	Hindistan -India	6 635
Hollanda -Netherlands	5 762	Güney Kore -South Korea	5 777
İsrail -Israel	4 464	Birleşik Krallık -United Kingdom	5 638
Rusya Federasyonu -Russia	4 152	İspanya -Spain	4 446
Diğer -Others	93 529	Diğer -Others	98 368

20.3 Ekonomik faaliyetlere göre dış ticaret, 2017-2019

Foreign trade by economic activity, 2017-2019

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

ISIC Rev.4	2017	2018	2019*
İhracat-Exports	164 495	177 169	180 836
Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	5 579	5 847	5 589
Madencilik ve taşocakçılığı			
Mining and quarrying	3 498	3 394	3 200
İmalat-Manufacturing	154 698	167 064	171 222
Diğer-Others	719	864	825
İthalat-Imports	238 715	231 152	210 343
Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	9 374	9 498	9 835
Madencilik ve taşocakçılığı			
Mining and quarrying	26 225	28 979	31 696
İmalat-Manufacturing	195 866	184 463	162 141
Diğer-Others	7 250	8 213	6 670

20.4 Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre dış ticaret, 2017-2019

Foreign trade by classification of broad economic categories, 2017-2019

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

Ana mal grupları-Major commodity groups	2017	2018	2019*
İhracat-Exports	164 495	177 169	180 836
Yatırım (sermaye) malları-Capital goods	19 266	20 991	21 607
Ham madde (ara mallar)-Intermediate goods	76 491	84 289	85 381
Tüketim malları-Consumption goods	67 939	71 027	72 744
Diğer-Others	799	861	1 104
İthalat-Imports	238 715	231 152	210 343
Yatırım (sermaye) malları-Capital goods	33 431	30 140	26 066
Ham madde (ara mallar)-Intermediate goods	173 744	174 803	162 530
Tüketim malları-Consumption goods	30 812	25 421	21 196
Diğer-Others	728	788	551

20.5 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticaret, 2017-2019
 Foreign trade by standard international trade classification, 2017-2019
 [Genel ticaret sistemi-General trade system]

	(Milyon ABD \$-Million US \$)		
SITC Rev.4	2017	2018	2019*
İhracat-Exports	164 495	177 169	180 836
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri			
Food and live animals	15 794	16 310	16 802
İçkiler ve tütün-Beverages and tobacco	1 272	1 375	1 263
Akaryakıt hariç yenilmeyen ham maddeler			
Crude materials, inedible, except fuels	4 845	5 051	4 767
Mineral yakıtlar, yağlar ve alkali ürünler			
Mineral fuels, lubricants and related materials	4 530	5 532	8 127
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar			
Animal and vegetable oils, fats and waxes	955	922	896
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri-Chemicals and related products, n.e.s.	8 952	10 632	11 393
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar			
Manufactured goods classified chiefly by material	39 203	45 592	44 709
Makine ve ulaştırma araçları			
Machinery and transport equipment	51 238	55 750	55 924
Çeşitli mamul eşya			
Miscellaneous manufactured articles	28 742	30 828	32 224
SITC'da sınıflandırılmamış eşyalar-Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	8 964	5 176	4 732
İthalat-Imports	238 715	231 152	210 343
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri			
Food and live animals	9 773	10 002	10 122
İçkiler ve tütün-Beverages and tobacco	958	1 004	1 024
Akaryakıt hariç yenilmeyen ham maddeler			
Crude materials, inedible, except fuels	15 770	16 938	15 028
Mineral yakıtlar, yağlar ve alkali ürünler			
Mineral fuels, lubricants and related materials	16 957	20 702	15 149
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar			
Animal and vegetable oils, fats and waxes	1 467	1 169	1 191
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri-Chemicals and related products, n.e.s.	31 763	32 395	30 975
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar			
Manufactured goods classified chiefly by material	37 223	37 573	33 135
Makine ve ulaştırma araçları			
Machinery and transport equipment	72 305	62 307	52 338
Çeşitli mamul eşya			
Miscellaneous manufactured articles	13 355	12 808	12 144
SITC'da sınıflandırılmamış eşyalar-Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	39 145	36 256	39 236

20.6 Dış ticaret endeksleri, 2017-2019

Foreign trade indices, 2017-2019

[2010=100]

SITC Rev.3	İhracat-Exports			İthalat-Import		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Miktar endeksi-Volume index						
Genel-General	147,8	154,0	164,1	141,9	128,4	122,3
Gıda, içecek ve tütün						
Food, beverages and tobacco	142,7	155,7	158,1	201,8	212,5	220,0
Ham maddeler (yakıt hariç)						
Crude materials (except fuels)	141,4	146,4	142,3	118,4	116,6	114,7
Yakıtlar-Fuels	134,8	109,8	199,8	143,7	134,3	135,6
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)						
Manufactured goods except food, beverages and tobacco	145,4	156,9	166,3	129,3	117,2	108,2
SITC'de başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar						
Commodities not classified elsewhere in SITC	286,7	119,3	84,9	592,9	425,5	403,5
Birim değer endeksi⁽¹⁾-Unit value index⁽¹⁾						
Genel-General	93,3	95,8	91,8	88,8	93,6	89,4
Gıda, içecek ve tütün						
Food, beverages and tobacco	95,5	91,7	91,9	90,7	90,9	85,9
Ham maddeler (yakıt hariç)						
Crude materials (except fuels)	97,9	97,6	92,7	88,3	93,3	84,7
Yakıtlar-Fuels	71,8	89,8	82,0	67,3	83,1	78,9
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)						
Manufactured goods except food, beverages and tobacco	93,4	96,3	91,7	96,6	97,9	93,9
SITC'de başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar						
Commodities not classified elsewhere in SITC	109,3	108,1	123,0	99,0	95,4	98,0

(1) ABD Doları cinsinden.

(1) Based on US Dollar.

21

Fiyat ve Enflasyon Price and Inflation

21.1 Tüketici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019
 Consumer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2017-2019
 [2003=100]

	(%)		
Ana harcama grupları -Main expenditure groups	2017	2018	2019
Türkiye -Turkey	11,92	20,30	11,84
Gıda ve alkolsüz içecekler			
Food and non-alcoholic beverages	13,79	25,11	10,89
Alkollü içecekler ve tütün			
Alcoholic beverages and tobacco	2,86	2,39	43,12
Giyim ve ayakkabı -Clothing and footwear	11,48	14,83	4,53
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar			
Housing, water, electricity, gas and other fuels	9,62	23,73	9,90
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri			
Furnishings, household equipment, routine maintenance of the house	12,74	31,36	9,79
Sağlık -Health	11,90	16,70	13,63
Ulaştırma -Transportation	18,24	15,97	12,21
Haberleşme -Communications	1,41	9,62	3,16
Eğlence ve kültür -Recreation and culture	8,38	20,86	7,03
Eğitim -Education	10,48	10,19	14,46
Lokanta ve oteller -Restaurant and hotels	11,47	19,81	13,17
Çeşitli mal ve hizmetler			
Miscellaneous goods and services	12,77	28,80	13,63

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

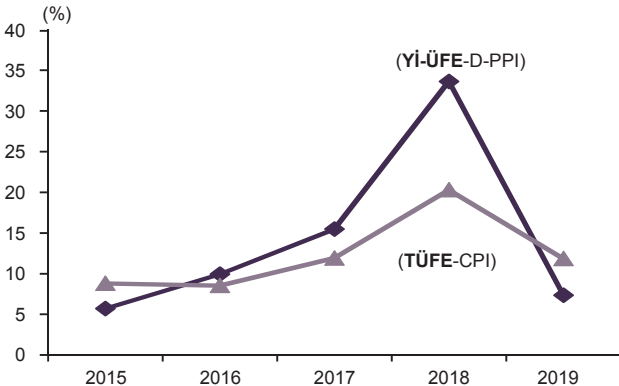
21.2 Yurt içi üretici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019
 Domestic producer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2017-2019
 [2003=100]

	2017	2018	2019
Yurt içi üretici fiyat endeksi			
Domestic producer price index	15,47	33,64	7,36
Madencilik ve taşocakçılığı-Mining and quarrying	16,13	24,34	13,31
İmalat-Manufacturing	16,64	31,11	6,98
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı-Electricity, gas, steam and air conditioning	0,41	75,02	12,43
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri-Water supply; sewerage, waste management and remediation	11,30	9,13	-7,94
Ara malı-Intermediate goods	20,75	34,14	4,27
Dayanıklı tüketim malı-Durable consumer goods	16,31	24,92	7,25
Dayaniksız tüketim malı-Non-durable consumer goods	7,69	25,49	11,93
Enerji-Energy	11,23	57,13	9,02
Sermaye malı-Capital goods	17,52	32,92	8,09

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

TÜFE ve Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları, 2015-2019
 Annual rate of changes in the CPI and D-PPI, 2015-2019
 [2003=100]

21.3 Yurt dışı üretici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2017-2019

Non-domestic producer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2017-2019
[2010=100]

	(%)		
	2017	2018	2019
Yurt dışı üretici fiyat endeksi			
Non-domestic producer price index	19,75	33,45	8,93
Madencilik ve taşocakçılığı -Mining and quarrying	13,09	38,05	13,41
İmalat -Manufacturing	19,89	33,36	8,83
Ara malı -Intermediate goods	22,47	36,29	5,92
Dayanıklı tüketim malı -Durable consumer goods	17,74	31,66	11,17
Dayanısız tüketim malı -Undurable consumer goods	15,66	31,31	9,63
Enerji -Energy	19,50	15,99	24,78
Sermaye malı -Capital goods	20,52	33,49	10,27

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

22

Güven Endeksleri
Confidence Indices

22.1 Güven endeksleri, 2019

Confidence indices, 2019

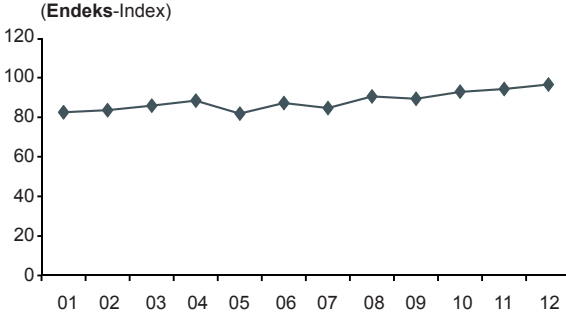
	Ekonomik güven endeksi ⁽¹⁾ Economic confidence index ⁽¹⁾	Tüketici güven endeksi Consumer confidence index	Reel kesim güven endeksi Real sector confidence index
Ocak -January	82,5	58,2	95,4
Şubat -February	83,6	57,8	96,9
Mart -March	85,8	59,4	99,3
Nisan -April	88,4	63,5	100,0
Mayıs -May	81,8	55,3	94,7
Haziran -June	87,2	57,6	99,6
Temmuz -July	84,6	56,5	96,6
Ağustos -August	90,5	58,3	102,1
Eylül -September	89,3	55,8	99,7
Ekim -October	92,8	57,0	104,2
Kasım -November	94,3	59,9	105,9
Aralık -December	96,5	58,8	108,7
		Perakende	
	Hizmet sektörü güven endeksi Services confidence index	ticaret sektörü güven endeksi Retail trade confidence index	İnşaat sektörü güven endeksi Construction confidence index
Ocak -January	78,3	92,5	56,7
Şubat -February	79,5	90,8	51,8
Mart -March	81,6	90,7	54,1
Nisan -April	83,1	90,6	53,9
Mayıs -May	79,4	89,9	49,8
Haziran -June	85,4	93,2	50,4
Temmuz -July	83,5	90,4	52,4
Ağustos -August	89,1	95,0	55,5
Eylül -September	89,3	97,6	60,1
Ekim -October	90,7	102,3	65,1
Kasım -November	91,3	101,2	63,9
Aralık -December	93,2	102,6	68,9

(1) Ekonomik güven endeksi, mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici, reel kesim (imalat sanayi)

hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerine ait alt endekslerin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır.

(1) Economic confidence index is weighted aggregation of seasonally adjusted consumer, real sector (manufacturing industry), services, retail trade and construction confidence sub-indices.

Ekonomik güven endeksi, 2019
Economic confidence index, 2019

23

Ulusal Hesaplar National Accounts

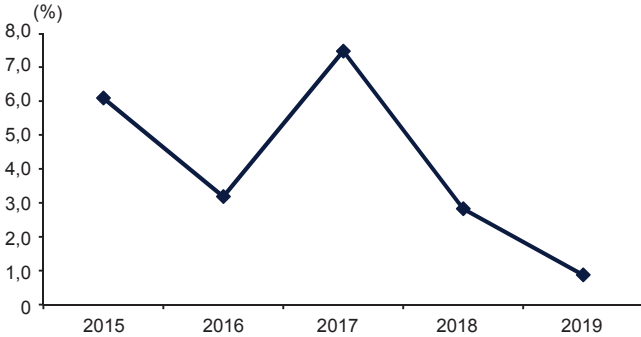
23.1 Gayrisafi yurt içi hasıla, 2017-2019

Gross domestic product, 2017-2019

	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019*
Cari fiyatlarla (Milyon TL)			
At current prices (Million TL)	3 110 650	3 724 388	4 280 381
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	19,2	19,7	14,9
Cari fiyatlarla (Milyon \$)			
At current prices (Million \$)	852 618	789 043	753 693
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	-1,2	-7,5	-4,5
Zincirlenmiş hacim endeksi (2009=100)			
Chain-linked volume index (2009=100)	169,6	174,3	175,9
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	7,5	2,8	0,9

* 2019 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2019, sum of four quarters.

Gayrisafi yurt içi hasıla zincirlenmiş hacim endeksi
değişim oranı, 2015-2019Percentage change of gross domestic product in chain-linked
volume index, 2015-2019

23.2 Gayrisafi yurt içi hasıla, üretim yöntemiyle cari fiyatlarla, 2017-2019

Gross domestic product in current prices by production approach,
2017-2019

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla A10]

[By kind of economic activity in basic prices A10]

(Milyon TL-Million TL)

NACE Rev.2	2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019*
A-Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
A-Agriculture, forestry and fishing	189 194	216 666	275 097
BCDE-Sanayi			
BCDE-Industry	642 390	830 584	954 136
C-İmalat sanayi			
C-Manufacturing	547 179	709 375	811 455
F-İnşaat			
F-Construction	266 066	267 099	231 908
GHI-Hizmetler			
GHI-Services	692 740	871 757	1 027 744
J-Bilgi ve iletişim			
J-Information and communication	78 323	91 819	104 885
K-Finans ve sigorta faaliyetleri			
K-Financial and insurance activities	100 675	111 869	138 843
L-Gayrimenkul faaliyetleri			
L-Real estate activities	222 313	252 744	285 745
MN-Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri			
MN-Professional, administrative and support service activities	168 928	192 991	221 215
OPQ-Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			
OPQ-Public administration, education, human health and social work activities	337 138	428 637	528 067
RST-Diğer hizmet faaliyetleri			
RST-Other service activities	58 990	71 046	86 635
Sektörler toplamı-Sectoral total	2 756 755	3 335 213	3 854 276
Vergi-sübvansiyon-Taxes-subsidies	353 895	389 175	426 106
Gayrisafi yurt içi hasıla (Alıcı fiyatlarıyla)			
Gross domestic product (Purchaser's price)	3 110 650	3 724 388	4 280 381

* 2019 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2019, sum of four quarters.

23.3 Gayrisafi yurt içi hasıla, üretim yöntemiyle zincirlenmiş hacim endeksi ve değişim oranları, 2017-2019

Gross domestic product in chain linked volume index and percentage change by production approach, 2017-2019

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla A10]

[By kind of economic activity in basic prices A10]

[2009=100]

	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019*
A-Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
A-Agriculture, forestry and fishing	131,0	133,5	137,8
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	4,9	1,9	3,3
BCDE-Sanayi-Industry	184,4	186,8	187,2
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	9,2	1,3	0,2
C-İmalat sanayi-Manufacturing	187,3	189,3	189,4
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	9,2	1,1	0,1
F-İnşaat-Construction	228,2	223,5	204,3
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	9,0	-2,1	-8,6
GHI-Hizmetler-Services	176,4	185,8	188,7
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	11,1	5,4	1,5
J-Bilgi ve iletişim-Information and communication	171,0	179,6	183,6
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	13,2	5,0	2,2
K-Finans ve sigorta faaliyetleri			
K-Financial and insurance activities	193,1	193,4	207,8
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	3,8	0,1	7,4
L-Gayrimenkul faaliyetleri-Real estate activities	131,0	134,8	138,1
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	2,3	2,9	2,5
MN-Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri			
MN-Professional, administrative and support service activities	212,3	206,3	202,6
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	10,5	-2,8	-1,8
OPQ-Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri-Public administration, education, human health and social work activities	136,1	150,3	157,2
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	3,1	10,4	4,6
RST-Diğer hizmet faaliyetleri-Other service activities	160,1	168,3	174,6
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	8,0	5,1	3,7
Sektörler toplamı-Sectoral total	168,1	173,4	175,2
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	7,9	3,2	1,0
Vergi-sübvansiyon-Taxes-subsidies	181,7	182,1	181,1
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	4,2	0,2	-0,5
Gayrisafi yurt içi hasıla (Alıcı fiyatlarıyla)			
Gross domestic product (Purchaser's price)	169,6	174,3	175,9
Değişim oranı (%) - Percentage change (%)	7,5	2,8	0,9

* 2019 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2019, sum of four quarters.

23.4 Harcama yöntemiyle, gayrisafi yurt içi hasıla, 2017-2019

Gross domestic product by expenditure approach, 2017-2019

[Cari fiyatlarla-At current prices]

(Milyon TL-Million TL)

	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019*
Yerleşik hanehalklarının ve hanehalkına hizmet eden kâr amacı olmayan kuruluşların nihai tüketim harcaması			
Final consumption expenditure of resident households and consumption of NPISH	1 836 230	2 111 251	2 456 873
Devletin nihai tüketim harcamaları			
Government final consumption expenditure	450 635	552 357	671 061
Gayrisafi sabit sermaye oluşumu			
Gross fixed capital formation	935 656	1 114 095	1 116 839
Stoktaki değişiklikler⁽¹⁾			
Change in stocks ⁽¹⁾	28 443	-12 453	-42 894
Mal ve hizmet ihracatı			
Exports of goods and services	770 626	1 099 816	1 353 210
(Eksi) Mal ve hizmet ithalatı			
(Less) Imports of goods and services	910 939	1 140 678	1 274 709
Gayrisafi yurt içi hasıla			
Gross domestic product	3 110 650	3 724 388	4 280 381

* 2019 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2019, sum of four quarters.

(1) Stok değişimleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistikî hatayı da içermektedir.

(1) Change in stocks is estimated as residual between production and expenditure accounts and also includes statistical discrepancy.

23.5 Gelir yöntemiyle GSYH bileşenlerinin gayrisafi katma değer içerisindeki payları, 2017-2019

Share of components of income approach in gross value added, 2017-2019

	(%)		
	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019*
İşgücüne yapılan ödemeler			
Compensation of employees	34,4	33,8	35,1
Üretim üzerindeki net vergiler			
Net taxes on production	-0,9	-0,7	-0,9
Sabit sermaye tüketimi			
Consumption of fixed capital	17,1	18,2	18,8
Net işletme artığı/karma gelir			
Net operating surplus/mixed income	49,4	48,7	47,0

* 2019 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2019, sum of four quarters.

23.6 Kurumsal sektörlere göre GSYH içindeki gayrisafi katma değer payları, 2016-2018

Institutional sector accounts, share of gross value added in GDP, 2016-2018

	(%)		
Kurumsal sektörler-Institutional sectors	2016	2017 ⁽¹⁾	2018
Mali olmayan şirketler (S.11)			
Non-financial corporations (S.11)	50,7	51,5	51,8
Mali şirketler (S.12)			
Financial corporations (S.12)	3,3	3,2	3,0
Genel devlet (S.13)			
General government (S.13)	10,2	9,6	10,3
Hanehalkı (S.14-S.15)⁽¹⁾			
Households (S.14-S15) ⁽¹⁾	23,9	24,3	24,5
Ürün üzerindeki vergiler-Sübvansiyonlar			
Taxes less subsidies on product	11,9	11,4	10,4

(1) Hanehalkı, Hanehalkına Hizmet Eden Kâr Amacı Olmayan Kuruluşları (HHKOK) da içermektedir.

(1) Households include Non-Profit Institutions Serving Households (NPISH).

23.7 Devletin açık/fazla ve borç düzeyleri, 2016-2018

Deficit/surplus and debt levels of general government, 2016-2018

	(Milyon TL-Million TL)		
	2016 ⁽¹⁾	2017 ⁽¹⁾	2018
Genel devlet sektörü açığı (-) / fazlası (+)			
General government net borrowing (-) / net lending (+)	-29 156	-87 236	-105 219
Merkezi devlet sektörü açığı (-) / fazlası (+)			
Central government net borrowing (-) / net lending (+)	-41 677	-94 113	-109 952
Mahalli idareler sektörü açığı (-) / fazlası (+)			
Local government net borrowing (-) / net lending (+)	-6 659	-14 774	-16 328
Sosyal güvenlik kurumları sektörü açığı (-) / fazlası (+)			
Social security funds net borrowing (-) / net lending (+)	19 180	21 650	21 061
Genel devlet sektörü konsolide brüt borcu⁽¹⁾			
General government consolidated gross debt ⁽¹⁾	735 411	878 296	1 134 012
Genel devlet sektörü açığı (-) / fazlası (+) / GSYH (%)			
General government net borrowing(-)/net lending(+)/GDP(%)	-1,1	-2,8	-2,8
Genel devlet sektörü konsolide brüt borç stoku / GSYH (%)			
General government consolidated gross debt / GDP (%)	28,3	28,2	30,4

(1) Yıl sonu nominal değerlemesine göre hesaplanmıştır.

(1) It is calculated to level at nominal value outstanding at end of year.

23.8 Kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2017-2019

Per capita gross domestic product, 2017-2019

[Cari fiyatlarla-At current prices]

	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019*
Yıl ortası nüfus⁽¹⁾ (Bin)			
Mid-year population ⁽¹⁾ (Thousand)	80 313	81 407	82 579
Değer (TL)-Value (TL)	38 732	45 750	51 834
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	17,7	18,1	13,3
Değer (\$) -Value (\$)	10 616	9 693	9 127
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	-2,4	-8,7	-5,8

* 2019 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2019, sum of four quarters.

(1) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi yıllık sonuçları kullanılarak hesaplanan yıl ortası nüfus.

(1) Mid-year populations are according to the annual results of Address Based Population Registration System.

23.9 İl bazında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2016-2018

Gross domestic product per capita by provinces, 2016-2018

[Cari fiyatlarla-At current prices]			(TL)
İl-Provinces	2016	2017 ⁽¹⁾	2018
Türkiye-Turkey	32 904	38 732	45 750
Adana	24 157	28 231	32 542
Adıyaman	16 300	18 518	22 521
Afyonkarahisar	22 775	25 921	31 645
Ağrı	11 125	12 764	15 121
Amasya	24 469	27 688	31 839
Ankara	45 247	51 922	60 249
Antalya	32 916	38 383	47 493
Artvin	27 483	32 953	39 538
Aydın	23 595	28 079	32 362
Balıkesir	27 425	32 288	37 491
Bilecik	38 274	42 875	50 048
Bingöl	16 719	19 180	22 464
Bitlis	14 145	15 559	17 779
Bolu	35 413	40 011	46 504
Burdur	28 457	31 647	35 870
Bursa	36 780	43 775	52 372
Çanakkale	32 852	38 633	45 809
Çankırı	24 816	26 825	29 162
Çorum	21 587	24 810	28 917
Denizli	30 199	35 816	43 120
Diyarbakır	15 812	17 862	20 346
Edirne	27 803	32 124	37 126
Elazığ	21 091	24 239	27 967
Erzincan	27 206	32 064	38 498
Erzurum	19 825	23 117	26 936
Eskişehir	35 207	40 544	47 962
Gaziantep	23 789	27 918	33 862
Giresun	18 970	22 320	24 990
Gümüşhane	19 510	21 508	26 778
Hakkari	15 093	17 860	22 509
Hatay	21 412	25 893	31 024
İsparta	26 445	29 840	34 926
Mersin	26 872	31 318	36 783
İstanbul	54 933	65 195	76 769
İzmir	37 817	45 102	54 305
Kars	16 784	19 554	22 831
Kastamonu	24 254	28 149	32 789
Kayseri	28 186	33 004	37 757
Kırklareli	33 300	38 951	46 419
Kırşehir	22 651	26 787	30 719

23.9 İl bazında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2016-2018 (devam)

Gross domestic product per capita by provinces, 2016-2018 (continued)

[Cari fiyatlarla-At current prices]	(TL)		
İl-Provinces	2016	2017 ⁽¹⁾	2018
Kocaeli	53 267	64 817	79 254
Konya	25 958	30 372	35 921
Kütahya	24 365	29 018	34 057
Malatya	19 640	22 407	25 364
Manisa	30 342	35 664	44 631
Kahramanmaraş	19 554	22 910	27 126
Mardin	16 674	19 593	23 110
Muğla	32 017	37 530	44 594
Muş	14 248	16 505	19 533
Nevşehir	22 918	25 838	30 429
Niğde	21 632	24 950	29 611
Ordu	18 433	22 317	26 014
Rize	27 516	32 854	38 497
Sakarya	30 493	36 295	43 542
Samsun	23 823	27 280	30 973
Siirt	14 439	16 480	19 889
Sinop	21 197	23 584	25 928
Sivas	23 155	26 872	30 994
Tekirdağ	40 083	47 838	57 286
Tokat	17 886	20 147	23 175
Trabzon	27 228	31 677	36 089
Tunceli	28 613	33 776	38 536
Şanlıurfa	12 161	14 108	16 194
Uşak	26 530	31 687	37 565
Van	12 378	14 028	16 068
Yozgat	20 385	22 817	26 308
Zonguldak	23 073	27 648	33 777
Aksaray	22 673	26 529	31 504
Bayburt	19 433	21 266	27 664
Karaman	29 369	35 226	40 328
Kırıkkale	24 152	31 402	37 270
Batman	14 015	16 914	20 640
Şırnak	15 737	18 849	22 568
Bartın	21 225	24 212	28 269
Ardahan	19 765	23 130	26 659
Iğdır	17 506	22 312	26 316
Yalova	35 880	42 359	51 925
Karabük	25 662	30 643	37 328
Kilis	18 577	21 756	24 998
Osmaniye	19 758	23 694	29 430
Düzce	29 760	33 893	38 221

24

Para ve Banka Money and Banking

24.1 Uluslararası rezervler, 2017-2019

International reserves, 2017-2019

(Milyon \$-Million \$)

	2017	2018	2019
Altın-Gold	23 537	20 130	26 883
Merkez Bankası döviz rezervleri			
Central Bank's foreign exchange reserves	84 193	72 898	78 608
Merkez Bankası toplam rezervleri			
Central Bank's total reserves	107 730	93 028	105 491
Bankalar muhabir mevcudu ve efektif kasası			
Banks correspondence accounts and foreign banknotes	28 428	37 415	39 161
Toplam uluslararası rezervler			
Total international reserves	136 158	130 443	144 652

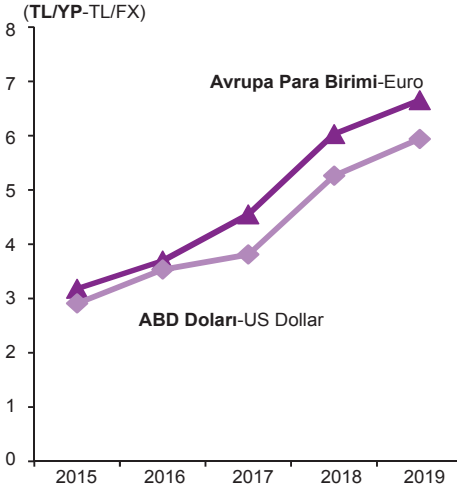
Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of Turkey

Avrupa Para Birimi ve ABD Doları, 2015-2019

Euro and US Dollar, 2015-2019

[Alış-Buying]

Veri için tablo 24.2'ye bakınız.

For data, see table 24.2.

24.2 Döviz kurları, 2017-2019

Exchange rates, 2017-2019

(TL/YP-TL/FX)

	2017		2018		2019	
	Alış Buying	Satış Selling	Alış Buying	Satış Selling	Alış Buying	Satış Selling
Avrupa Para Birimi (EUR)						
Euro	4,5478	4,5560	6,0280	6,0388	6,6506	6,6625
ABD Doları (USD)						
US Dollar	3,8104	3,8173	5,2609	5,2704	5,9402	5,9509
Avustralya Doları (AUD)						
Australian Dollar	2,9627	2,9820	3,7026	3,7267	4,1433	4,1704
Bulgar Levası (BGN)						
Leva	2,3122	2,3424	3,0649	3,1050	3,3813	3,4255
Kanada Doları (CAD)						
Canadian Dollar	3,0167	3,0303	3,8611	3,8785	4,5376	4,5581
İsviçre Frangı (CHF)						
Swiss Franc	3,8763	3,9011	5,3352	5,3694	6,0932	6,1323
Çin Yuanı (CNY)						
Chinese Yuan	0,5797	0,5873	0,7620	0,7720	0,8455	0,8565
Danimarka Kronu (DKK)						
Danish Krone	0,6099	0,6129	0,8060	0,8100	0,8890	0,8933
İngiliz Sterlini (GBP)						
Pound Sterling	5,1142	5,1409	6,6528	6,6875	7,7765	7,8171
100 İnan Riyali (IRR)						
100 Iranian Rial	0,0105	0,0106	0,0125	0,0126	0,0141	0,0143
100 Japon Yeni (JPY)						
100 Japanese Yen	3,3694	3,3918	4,7547	4,7862	5,4291	5,4651
Kuveyt Dinarı (KWD)						
Kuwaiti Dinar	12,5520	12,7162	17,2270	17,4524	19,4826	19,7376
Norveç Kronu (NOK)						
Norwegian Krone	0,4606	0,4637	0,6007	0,6048	0,6725	0,6770
Pakistan Rupisi (PKR)						
Pakistan Rupee	0,0342	0,0347	0,0374	0,0379	0,0381	0,0386
Rumen Leyi (RON)						
Ron	0,9726	0,9853	1,2866	1,3034	1,3832	1,4013
Rus Rublesi (RUB)						
Russian Rouble	0,0658	0,0667	0,0753	0,0763	0,0955	0,0968
S. Arabistan Riyali (SAR)						
S. Arabian Riyal	1,0161	1,0179	1,4024	1,4049	1,5834	1,5862
İsveç Kronu (SEK)						
Swedish Krona	0,4599	0,4647	0,5844	0,5905	0,6343	0,6409

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of Turkey

Not. Dönem sonu.

Note. End of period.

24.3 Parasal sektör analitik bilançosu, 2017-2019

Monetary sector analytical balance sheet, 2017-2019

[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri-M3 money supply and counterpart items]

		(Milyon TL-Million TL)		
		2017 ^(r)	2018 ^(r)	2019
Karşılık kalemleri-Counterpart items				
Toplam-Total		1 686 380	1 994 691	2 557 050
1	Dış varlıklar-Foreign assets (net)	-79 568	-3 146	190 592
2	Yurt içi krediler-Domestic credits	2 304 611	2 721 056	3 159 337
3	Diğer kalemler-Other items (net)	-538 663	-723 219	-792 879
Para arzları-Money supply				
1	M1	450 620	509 674	721 825
1.1	Bankalar dışındaki para			
	Currency outside banks	118 492	119 107	143 657
1.2	Vadesiz mevduat (TL)			
	Demand deposits (TL)	178 931	171 040	251 567
1.3	Vadesiz mevduat (YP)			
	Demand deposits (FX)	153 198	219 527	326 601
2	M2	1 628 019	1 938 997	2 448 455
2.1	Vadeli mevduat (TL)			
	Time deposits (TL)	706 524	797 734	913 742
2.2	Vadeli mevduat (YP)			
	Time deposits (FX)	470 875	631 589	812 888
3	M3	1 686 380	1 994 691	2 557 050
3.1	Repo işlemlerinden sağlanan fonlar			
	Funds received from repo transactions	5 622	10 089	18 583
3.2	Para piyasası fonları			
	Money market funds	13 875	9 236	39 787
3.3	İhraç edilen menkul kıymetler (2 yıldan az vadeli) (TL)-Debt securities issued with maturities less than 2 years (TL)	38 864	36 369	50 225

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of Turkey

Not. Bu tablodaki Para arzı karşılık kalemleri parasal durumdaki karşılık kalemlerinden farklılık göstermektedir. Bunun nedeni resmi para arzı tanımlarına giren pek çok kalemin parasal durumda farklı bölümde kaydedilmesidir. Bu değerlendirme farklılığı nedeni ile parasal durumdaki parasal büyüklükler ile resmi para arzları ve karşılık kalemleri farklı olmaktadır.

Note. The money supply counterpart items in this table are different from those in monetary survey.

The reason is that the items included in the official money supply definitions are categorised in different sections of the monetary survey. Consequently, monetary survey aggregates are slightly different from the official money supply and counterpart items.

25

Maliye
Finance

25.1 Türkiye brüt dış borç stoku, 2017-2019

Gross external debt of Turkey, 2017-2019

[31/03/2020 tarihi itibarıyla-Date as of 31/03/2020]

	(Milyon \$-Million \$)		
	2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019
Türkiye brüt dış borç stoku	454 414	443 730	436 921
Gross external debt of Turkey			
Borçlu dağılımı-By borrower			
Kısa vadeli borçlar-Short term	120 286	117 674	123 594
Kamu-Public sector	22 111	22 483	21 781
TCMB-CBRT	1 753	5 914	8 413
Özel-Private sector	96 422	89 277	93 400
Uzun vadeli borçlar-Long term	334 128	326 056	313 327
Kamu-Public sector	114 062	117 372	132 976
TCMB-CBRT	8	8	8
Özel-Private sector	220 058	208 676	180 343
Alacaklı dağılımı-By lender			
Kısa vadeli borçlar-Short term	120 286	117 674	123 594
Özel alacaklılar-Private creditors	119 052	117 079	123 118
Resmi alacaklılar-Official creditors	1 123	496	409
Tahvil⁽¹⁾-Bonds⁽¹⁾	111	99	67
Uzun vadeli borçlar-Long term	334 128	326 056	313 327
Özel alacaklılar-Private creditors	156 015	153 469	135 685
Resmi alacaklılar-Official creditors	62 082	56 349	57 081
Tahvil⁽¹⁾-Bonds⁽¹⁾	116 030	116 238	120 561
Türkiye brüt dış borç stoku/GSYH (%)			
Gross external debt stock of Turkey/GDP (%)	53,3	56,2	58,0

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Public Finance

(1) İlk ihraç bilgilerine göre yurt dışına ihraç edilen senetlerin alacaklı sınıflaması "parasal kuruluşlar"dır.

(1) The lender class of all bonds issued in foreign markets is "monetary institutions" according to the primary market issuance.

25.2 Merkezi Yönetim iç borç stoku, 2017-2019

Central Government domestic debt stock, 2017-2019

	(Milyon TL-Million TL)		
	2017	2018 ^(f)	2019
Toplam -Total	535 448	586 142	755 052
Tahviller -Bonds	534 473	580 647	739 569
Hazine bonoları -Treasury bills	974	5 495	15 483
Toplam iç borç stoku/GSYH (%)			
Total domestic debt stock/GDP (%)	17,2	15,7	17,6

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Public Finance

25.3 Merkezi Yönetim bütçe gerçekleştirmeleri, 2017-2019

Realization of Central Government budget, 2017-2019

	(Milyon TL-Million TL)		
	2017	2018 ^(f)	2019
Gelirler -Revenues	630 490	757 996	875 796
Harcamalar -Expenditures	678 269	830 809	999 489
Bütçe dengesi -Budget balance	-47 779	-72 813	-123 693
Faiz dışı bütçe dengesi -Balance excluding interest expenditures	8 932	1 148	-23 754

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Accounting